

Επίσημη Εφημερίδα C 134 της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

63ο έτος
24 Απριλίου 2020

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Κοινοβουλευτική Συνέλευση Euronest

2020/C 134/01	Ψήφισμα, σχετικά με την κοινοβουλευτική εποπτεία ως εργαλείο για την ενίσχυση της δημοκρατίας, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικότητας των κρατικών θεσμών στις ανατολικές χώρες εταίρους	1
2020/C 134/02	Ψήφισμα, της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest σχετικά με τη «Διευκόλυνση της ψηφιοποίησης, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας και την τόνωση της οικονομικής μεγέθυνσης στην ΕΕ και στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης»	7
2020/C 134/03	Ψήφισμα, της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest σχετικά με την «Αλληλεγγύη και την προσέγγιση στον τομέα της ενέργειας — προς ένα προοδευτικό κανονιστικό πλαίσιο»	11
2020/C 134/04	Ψήφισμα, της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest σχετικά με την καινοτομία και τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της εκπαίδευσης στην ΕΕ και στις ανατολικές χώρες εταίρους: προκλήσεις και ευκαιρίες	16
2020/C 134/05	Ψήφισμα, της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest σχετικά με το μέλλον της στρατηγικής Trio Plus για το 2030: οικοδομώντας το μέλλον της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης	22

EL

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ EURONEST

Ψήφισμα

σχετικά με την κοινοβουλευτική εποπτεία ως εργαλείο για την ενίσχυση της δημοκρατίας, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικότητας των κρατικών θεσμών στις ανατολικές χώρες εταίρους

(2020/C 134/01)

Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ EURONEST,

- έχοντας υπόψη την καταστατική πράξη της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest της 3ης Μαΐου 2011,
- έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης που πραγματοποιήθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2017 στις Βρυξέλλες και τις προηγούμενες δηλώσεις της,
- έχοντας υπόψη τη Συνολική Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφαλείας του Ιουνίου 2016 με τίτλο «Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe» (Κοινό όραμα, κοινές δράσεις: Μια ισχυρότερη Ευρώπη) και τις εκδόσεις εφαρμογής της για τα έτη ένα (2016) και δύο (2017),
- έχοντας υπόψη το κοινό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, της 9ης Ιουνίου 2017, με τίτλο «Ανατολική Εταιρική Σχέση – 20 παραδοτέα στοιχεία για το 2020: εστίαση σε βασικές προτεραιότητες και απτά αποτελέσματα»,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Ιουλίου 2015 σχετικά με την αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της 18ης Μαΐου 2017 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας/Αντιπροέδρου της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της αναθεώρησης της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2017 προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης σχετικά με την Ανατολική Εταιρική Σχέση, ενόψει της συνόδου κορυφής του Νοεμβρίου 2017,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest της 3ης Απριλίου 2012 σχετικά με την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων και κοινωνίας πολιτών, καθώς και του ζητήματος των μεταρρυθμίσεων με στόχο την ενδυνάμωση της κοινωνίας πολιτών,
- έχοντας υπόψη τις συμφωνίες σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ, αφενός, και της Γεωργίας, της Μολδαβίας και της Ουκρανίας, αφετέρου,
- έχοντας υπόψη τη συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας,

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποτελεσματική κοινοβουλευτική εποπτεία αποτελεί πυλώνα της εύρυθμης λειτουργίας της δημοκρατίας, σύμφωνα με τις αρχές του κράτους δικαίου, και διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στη δημοκρατική διακυβέρνηση, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας των πολιτικών, των προγραμμάτων και των πρακτικών της εκτελεστικής εξουσίας και παρέχοντας μεγαλύτερη νομιμοποίηση στις εν λόγω πολιτικές·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενίσχυση της ικανότητας των κοινοβουλίων των ανατολικών χωρών εταίρων να ασκούν αποτελεσματική εποπτεία είναι κρίσιμης σημασίας και θα πρέπει να υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε κάθε πολιτικό σύστημα που εφαρμόζει πράγματι την αρχή της διάκρισης των εξουσιών, το κοινοβούλιο, εκτός από την άσκηση των νομοθετικών και δημοσιονομικών εξουσιών, ασκεί επίσης τη γενική εποπτεία και τον έλεγχο της εκτελεστικής εξουσίας·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εξουσίες κοινοβουλευτικής εποπτείας καλύπτουν όλες τις πολιτικές και τις πολιτικές δράσεις της κυβέρνησης και των οργανισμών της και δεν περιορίζονται στην εφαρμογή της νομοθεσίας και του προϋπολογισμού (έλεγχος προϋπολογισμού)·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης αποτελεί έναν ακόμη σημαντικό πυλώνα μιας λειτουργικής δημοκρατίας·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ειθίσται να γίνεται διάκριση μεταξύ τριών πολιτικών συστημάτων, δηλαδή του πολιτικού συστήματος προεδρικού τύπου, του πολιτικού συστήματος κοινοβουλευτικού τύπου και των πολιτικών συστημάτων ημιπροεδρικού ή ημικοινοβουλευτικού τύπου·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, επιπλέον των συνεδριάσεων της ολομέλειας, συγκροτούνται κοινοβουλευτικές επιτροπές για την προπαρασκευή του συνολικού έργου του θεσμικού οργάνου και τη διασφάλιση αποτελεσματικής καθημερινής εποπτείας της κυβέρνησης και των πολιτικών και των δράσεών της·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα ανεξάρτητο, χωρίς περιορισμούς και λειτουργικό κοινοβούλιο, το οποίο διαθέτει όλες τις συνταγματικές εξουσίες του, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας να ασκεί πραγματικό έλεγχο στην κυβέρνηση και στους οργανισμούς της, καθίσταται βασικό θεσμικό όργανο για την εδραίωση του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής καταπολέμησης της διαφθοράς η οποία θέτει τέλος στην ατιμωρησία·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τα μέσα ενημέρωσης και οι οργανισμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεισφέρουν στο έργο της εποπτείας του κοινοβουλίου μέσω των αξιολογήσεων, των ερευνών και των παρατηρήσεών τους σχετικά με τους κρατικούς θεσμούς και τις δράσεις τους·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ελεύθερα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και μια ελεύθερη, επαρκώς χρηματοδοτούμενη και αποτελεσματικά διαρθρωμένη κοινωνία των πολιτών στη χώρα είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας για την αποτελεσματική και υγιή λειτουργία της δημοκρατίας και συνεπικουρούν τα κοινοβούλια στην άσκηση των εποπτικών καθηκόντων τους·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαδικασίες εδραίωσης της δημοκρατίας απαιτούν ετοιμότητα των εθνικών πολιτικών θεσμικών οργάνων να υιοθετούν βέλτιστες πρακτικές και να αξιοποιούν τα διδάγματα που έχουν αποκομίσει από οικείες και αλλότριες εμπειρίες·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι βασικές κόκκινες γραμμές για τα δημοκρατικά κράτη καθορίζονται από την ανέκκλητη εφαρμογή της διάκρισης των εξουσιών, τον αυστηρό σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και την αταλάντευτη υπεράσπιση του κράτους δικαίου·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τακτικές εκλογές, σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, ιδίως όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και τη διαφάνεια, είναι ασφαλώς θεμελιώδους σημασίας, αλλά δεν συνιστούν καθ' εαυτές την καθοριστική απόδειξη ενός δημοκρατικού πολιτικού συστήματος·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πολυκομματικά κοινοβούλια συχνά θεωρούνται πολύ πιο αντιπροσωπευτικά όργανα και ότι ο υψηλός αριθμός ιδεολογικά προσανατολισμένων κομμάτων είναι πιο κοντά στην εκπροσώπηση των διαφόρων συμφερόντων στην κοινωνία·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ομάδα στήριξης της δημοκρατίας και εκλογικού συντονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (DEG) παρέχει ειδική στήριξη για τη δημοκρατία σε ένα κατάλογο χωρών προτεραιότητας που περιλαμβάνει τις τρεις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης που έχουν συμφωνία σύνδεσης με την ΕΕ – Γεωργία, Μολδαβία και Ουκρανία·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης μέσω συγκεκριμένων έργων για να βοηθήσει τα κοινοβούλιά τους να ενισχύσουν την εποπτεία τους στην κυβέρνηση, όπως η «Ενίσχυση της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας στη Γεωργία» για την περίοδο 2009-2019 ή, παράλληλα με το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, η ουκρανική «Rada for Europe» για την περίοδο 2016-2018 ή η αποστολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την αξιολόγηση των αναγκών του Κοινοβουλίου (Verkhovna Rada) της Ουκρανίας (2015-2016)·

Αντιμετώπιση των προκλήσεων σε σχέση με τις δραστηριότητες κοινοβουλευτικής εποπτείας

1. υπογραμμίζει ότι η δημοκρατία συνεπάγεται την ίση εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών σε θέσεις λήψης αποφάσεων και ότι, ως εκ τούτου, η προώθηση γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων αποτελεί σημαντικό τομέα δράσης· καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να βελτιώσουν την εκπροσώπηση των γυναικών στο κοινοβούλιο·
2. τονίζει ότι οι λειτουργίες εποπτείας συνδυαζόμενες με πολιτική ώθηση αποτελούν ένα από τα κύρια καθήκοντα του Κοινοβουλίου σήμερα, το οποίο απαιτεί μια διαδικασία συνεχούς επικοινωνίας μεταξύ της κυβέρνησης και του κοινοβουλίου και την αποδοχή, από την κυβέρνηση, της υποχρέωσης να λογοδοτεί στο κοινοβούλιο· καλεί τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να διατηρήσουν και να αναπτύξουν περαιτέρω πολιτικά συστήματα που προάγουν τη συνεχή επικοινωνία και λογοδοσία·
3. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει ειδικό πρόγραμμα για την ενίσχυση της κοινοβουλευτικής εποπτείας στις χώρες της ανατολικής γειτονίας μέσω της βελτίωσης του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ κρατικών υπηρεσιών, κοινοβουλίου και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, της εισήγησης μιας προσαρμοσμένης ενότητας κατάρτισης για το προσωπικό των κοινοβουλίων ή της υποστήριξης διοικητικών μεταρρυθμίσεων·
4. εκτιμά ότι και στις έξι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, μολονότι σε σημαντικά διαφορετικούς βαθμούς, δεν υπάρχουν ισχυρές παραδόσεις άσκησης της κοινοβουλευτικής εποπτείας, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται περιθώρια για κενά σε αποτελεσματικούς μηχανισμούς αντίδρασης· ζητεί την ενίσχυση των μηχανισμών υποβολής εκθέσεων για τον συστηματικό διάλογο μεταξύ της εκτελεστικής εξουσίας και του κοινοβουλίου·
5. φρονεί ότι απαιτούνται διαρκώς μεταρρυθμιστικές διαδικασίες στις κοινοβουλευτικές διοικήσεις της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης προκειμένου να υπάρχει συγχρονισμός μεταξύ των λειτουργιών της όλης κοινοβουλευτικής υποδομής και των καθημερινών αναγκών και προσδοκιών των βουλευτών· υπογραμμίζει, εν προκειμένω, ότι η διοίκηση πρέπει επίσης να λειτουργεί ως εγγυητής για την πλήρη και ενδεδειγμένη νομοθετική, αντιπροσωπευτική, εποπτεία (μεταξύ άλλων για την κατάρτιση του προϋπολογισμού) και για άλλες λειτουργίες·
6. ζητεί να υπάρξει περαιτέρω μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, καθώς οι μεταρρυθμίσεις αυτές, με την κατάλληλη διαχείριση, θα επιτρέψουν στις δημόσιες διοικήσεις να είναι περισσότερο προσανατολισμένες στον πολίτη και διαφανείς, παρέχοντας παράλληλα ταχύτερες και καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες και τις επιχειρήσεις· δηλώνει ότι μια αποτελεσματική, διαφανής και προσανατολισμένη στον πολίτη δημόσια διοίκηση αποτελεί προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία της δημόσιας διακυβέρνησης και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και, ως εκ τούτου, έχει αντίκτυπο στην ποιότητα της δημοκρατίας δεδομένου ότι διευκολύνει και ενισχύει την ποιότητα της κοινοβουλευτικής εποπτείας στη χώρα·
7. εκτιμά ότι οι προκλήσεις όσον αφορά την έκταση και την αποτελεσματικότητα της κοινοβουλευτικής εποπτείας εμφανίζονται σε χώρες με ισχυρά προεδρικά συστήματα, όπως παρατηρείται στο Αζερμπαϊτζάν και τη Λευκορωσία, όπου οι πρόεδροι διαθέτουν ισχυρές εξουσίες έναντι του Κοινοβουλίου και της κυβέρνησης· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η κατάσταση στην Αρμενία και τη Γεωργία εξελίχθηκε τα τελευταία έτη μέσω διαδοχικών συνταγματικών μεταρρυθμίσεων, όπου υπήρξε μετάβαση σε αμιγώς κοινοβουλευτικά πολιτικά συστήματα, ενώ ακολούθησαν ειρηνικές αλλαγές κυβερνήσεων, η βελουδινη επανάσταση, στην περίπτωση της Αρμενίας, και μέσω εκλογών στην περίπτωση της Γεωργίας· επισημαίνει και πάλι και στις έξι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ότι, για να ενισχυθεί η κοινοβουλευτική εποπτεία, χρειάζονται περαιτέρω μεταρρυθμίσεις·
8. επαναλαμβάνει ότι τα κοινοβούλια των ανατολικών γειτονικών χωρών, κατά την έγκριση οποιασδήποτε νέας νομοθετικής πράξης, δεν θα πρέπει να επιδεικνύουν υπερβολική σπουδή και ότι θα πρέπει να προσαρμόσουν τις διαδικασίες έτσι ώστε να επιτρέπουν εκτεταμένες συζητήσεις με την αντιπολίτευση και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το περιεχόμενο και τις λεπτομέρειες των μεταρρυθμίσεων, προκειμένου να ενισχυθεί ο εποπτικός ρόλος του κύριου νομοθετικού σώματος·
9. παρατηρεί ότι, σε διαφορετικό βαθμό, οι οικονομικές ή άλλες μη πολιτικές ελίτ έχουν ισχυρή επιρροή στους βουλευτές των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, θέτοντας εμπόδια σε έναν ανεξάρτητο και διαφανή έλεγχο των κυβερνητικών πολιτικών και δράσεων και σε αποτελεσματικές και ουσιαστικές διοικητικές μεταρρυθμίσεις· εκφράζει την ανησυχία του για τις περιπτώσεις κινητικότητας μεταξύ πολιτικών ομάδων με μεγάλο αριθμό βουλευτών κατά τη διάρκεια της εντολής τους, όπως συνέβη στη Μολδαβία κατά την κοινοβουλευτική περίοδο 2014-2019· καλεί τα εθνικά κοινοβούλια των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να καθιερώσουν μέσα που θα εγγυώνται την ανεξαρτησία των βουλευτών και θα αναχαιτίζουν πρακτικές που σχετίζονται με την αυθαίρετη κατανομή των εκλογικών περιφερειών για κομματικούς σκοπούς· καλεί τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να προωθήσουν μια μεταρρύθμιση της εκλογικής νομοθεσίας που θα οδηγήσει στην καθιέρωση μέσω αποτελεσματικής κυβερνητικής λογοδοσίας· υπενθυμίζει στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ότι, κατά τη διάρκεια της τροποποίησης της εκλογικής νομοθεσίας, θα πρέπει να δημιουργούν ίσες ευκαιρίες για την εκπροσώπηση όλων των εθνοτικών μειονοτήτων·
10. προτρέπει τα πολιτικά κόμματα να αντιμετωπίσουν τις εκλογικές μεταρρυθμίσεις μέσω του διακομματικού διαλόγου για την εξασφάλιση ευρείας πολιτικής στήριξης·

11. καλεί τις αρχές να εφαρμόσουν τις συστάσεις παρακολούθησης εκλογών του ΟΑΣΕ/Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πολύ πριν από τις μελλοντικές εκλογές·
12. σημειώνει με ανησυχία ότι η διαφθορά εξακολουθεί να αποτελεί φαινόμενο που θέτει σε κίνδυνο την εμπιστοσύνη στη δημοκρατία, όχι μόνο στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, αλλά και στην Ευρώπη ως σύνολο· εκφράζει την ανησυχία του για τη διαφθορά στο κοινοβούλιο και σε άλλα θεσμικά όργανα, η οποία, μολονότι έχει μειωθεί σε ορισμένες χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, εξακολουθεί να επηρεάζει σε διαφορετικό βαθμό την αποτελεσματική κοινοβουλευτική εποπτεία, και ζητεί τη διαφανή διερεύνηση κάθε υπόθεσης που έρχεται στο φως· υπογραμμίζει την ανάγκη λογοδοσίας και τερματισμού της ατιμωρησίας·
13. τονίζει ότι η αντιπολίτευση έχει ειδικό ρόλο ως προς την άσκηση της κοινοβουλευτικής εποπτείας, προκειμένου να διατηρείται ενεργά αυστηρός και πλήρης έλεγχος στην κυβέρνηση· ζητεί αποχή από κάθε προσπάθεια περιορισμού της αντιπολίτευσης στο πλαίσιο των καθηκόντων εποπτείας και ελέγχου και παροχή νομοθετικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων για τους βουλευτές που δεν ανήκουν σε συνασπισμό ή στην πλειοψηφία·
14. επαναλαμβάνει ότι η εφαρμογή των συμφωνιών με την ΕΕ, συγκεκριμένα των συμφωνιών σύνδεσης με την Ουκρανία, τη Μολδαβία και τη Γεωργία, της συνολικής και ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Αρμενία και της εταιρικής σχέσης και των συμφωνιών συνεργασίας με το Αζερμπαϊτζάν και τη Λευκορωσία, αποτελεί πρόσθετη πηγή έργου κοινοβουλευτικής εποπτείας, που απαιτεί ιδιαίτερα εντατική εποπτεία και έλεγχο της κυβέρνησης, καθώς και αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ της κυβέρνησης, του κοινοβουλίου και της δικαστικής εξουσίας με στόχο την εμβάθυνση της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης·
15. εκφράζει ανησυχία για την έλλειψη ικανοτήτων σε κρατικά όργανα σχετικά με τις ευρωπαϊκές υποθέσεις η οποία έχει σοβαρό αντίκτυπο στην αποτελεσματική, αποδοτική και συνολική εφαρμογή των συμφωνιών σύνδεσης και οδηγεί σε επιβράδυνση των προσπαθειών ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης· καλεί τις συνδεδεμένες χώρες να εντείνουν τις προσπάθειες για τη δημιουργία μιας δυναμικής διοίκησης η οποία θα μπορεί να αντλεί επαρκείς πόρους για την πλήρη και ταχεία υλοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων και των σχετικών διατάξεων·
16. τονίζει ότι η πολυμορφία είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία ενός κοινοβουλίου που εργάζεται για όλους τους πολίτες του· καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να λάβουν περαιτέρω μέτρα για τη διασφάλιση της δίκαιης εκπροσώπησης των γυναικών και των εθνοτικών μειονοτήτων μεταξύ των μελών τους·

Πρώτωση ουσιαστικών ανταλλαγών μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κοινοβουλίων των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και ανταλλαγή επιτευγμάτων

17. χαιρετίζει τις προσπάθειες στήριξης των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στην επιδίωξη τους να αναπτύξουν βιώσιμη δημοκρατία και κανόνες δικαίου· τονίζει, ωστόσο, ότι, για να είναι βιώσιμη, απαιτείται ανάληψη ευθύνης για τις διαδικασίες αυτές, ριζωμένη στις κοινωνίες·
18. τονίζει τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest, όπως εγκρίθηκαν το 2011 και τροποποιήθηκαν το 2012, το 2013, το 2015, το 2017 και το 2018, όσον αφορά την επίβλεψη της εφαρμογής της πολιτικής για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, με ιδιαίτερη έμφαση στα άρθρα 17, 21, 22, 25, 26 και 27, και στο παράρτημα Ι του Κανονισμού, που καλύπτουν τα θέματα των ψηφισμάτων, των συστάσεων, των γραπτών και των προφορικών ερωτήσεων και των επιτροπών και ομάδων εργασίας·
19. χαιρετίζει τις προσπάθειες των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης που έχουν συμφωνίες σύνδεσης με την ΕΕ – την Ουκρανία, τη Μολδαβία και τη Γεωργία, καθώς και την Αρμενία στο πλαίσιο της συνολικής και ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την ΕΕ του Νοεμβρίου 2017 – να αυξήσουν την εποπτεία της εφαρμογής των συμφωνιών αυτών, πράγμα που δημιουργεί πρόσθετες προκλήσεις και ευκαιρίες· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διακοινοβουλευτική συνέλευση που συγκροτήθηκε από τις τρεις αυτές χώρες στις 5 Οκτωβρίου 2018 με στόχο να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη κοινοβουλευτική εποπτεία σε αυτόν τον τομέα και να δοθεί ώθηση στον από κοινού έλεγχο της εφαρμογής που πραγματοποιούν οι αντίστοιχες κυβερνήσεις τους στις συμφωνίες σύνδεσης και την πολιτική της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στο σύνολό της·
20. πιστεύει ότι, όσον αφορά την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και την άντληση διδαγμάτων από τις οικείες και αλλότριες ανεπάρκειες και εμπειρίες στο πλαίσιο της διαδικασίας εδραίωσης της δημοκρατίας, τα κοινοβούλια των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης έχουν την ευκαιρία να διδαχθούν από τις εμπειρίες τους και να αξιοποιήσουν επίσης τις βέλτιστες πρακτικές το ένα του άλλου, καθώς και να αντλήσουν διδάγματα από τις λύσεις που δίνουν τα άλλα στα προβλήματα·

21. φρονεί επίσης ότι οι ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των κοινοβουλίων των κρατών μελών της ΕΕ και των κοινοβουλίων των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης θα πρέπει να συνεχίσουν να διαδραματίζουν θετικό ρόλο και να υποστηριχθούν· πιστεύει επίσης ότι απαιτείται αριθμητική αύξηση των πρόσθετων σχημάτων και προγραμμάτων ανταλλαγών μεταξύ βουλευτών και γραμματειών των κοινοβουλίων σχετικά με τη μεταρρύθμιση της κοινοβουλευτικής διοίκησης, προκειμένου να ενισχυθούν οι ικανότητες και να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση των βασικών ενδιαφερόμενων μερών· ζητεί να ενισχυθούν οι επαφές σε επίπεδο εργασίας για να οικοδομηθούν ισχυρά δίκτυα εντός και μεταξύ των προαναφερθέντων κοινοβουλίων για περαιτέρω περιφερειακή συνεργασία·
22. επιδοκιμάζει τις προσπάθειες της 15ης ομάδας ανατολικής εταιρικής σχέσης για τη διακυβέρνηση και τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης που συγκλήθηκε στην Πράγα στις 7 και 8 Νοεμβρίου 2018 για την εξέταση της λογοδοσίας και της οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης και την παροχή υπηρεσιών μέσω διαδικασιών που θα προσανατολίζονται στον πολίτη και της προσβασιμότητας των δημόσιων υπηρεσιών·
23. υπενθυμίζει ότι οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις τους και να σέβονται στις νομοθετικές τους διαδικασίες τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των μειονοτήτων·

Η ενίσχυση της ελευθερίας της σκέψης και της ανεξαρτησίας του τοπίου των μέσων ενημέρωσης και του ακαδημαϊκού κόσμου ως βασική προτεραιότητα για τη βελτίωση της κοινοβουλευτικής εποπτείας

24. επαναλαμβάνει τη σημασία που έχουν τα πραγματικά ελεύθερα μέσα ενημέρωσης και την ανάγκη για ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης για την κατοχύρωση της ασφάλειας των εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης και των δημοσιογράφων, και ζητεί να μην περιορίζονται οι ευκαιρίες ως προς τις πηγές των μέσων ενημέρωσης ώστε οι πολίτες όλων των εθνικών ομάδων να έχουν ίση πρόσβαση σε πληροφορίες και πραγματική ακαδημαϊκή ελευθερία έκφρασης και σκέψης ως κύρια συστατικά κάθε δημοκρατίας· καλεί όλα τα μέλη της Eurorest να διασφαλίσουν αυτές τις ελευθερίες και να τις καταστήσουν αποτελεσματικές, καθώς τα μέσα ενημέρωσης και τα πανεπιστήμια προσφέρουν σημαντική επαγγελματική εμπειρογνώση και γνώση στα κοινοβούλια, συμβάλλοντας καθοριστικά στην κοινοβουλευτική εποπτεία και στην αντικειμενικότητά της·
25. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η ανεπαρκής ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και της ακαδημαϊκής σκέψης σε ορισμένες χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης αφήνει τα κοινοβούλια χωρίς μια καλά ενημερωμένη δημόσια και επιστημονική γνώμη, η οποία αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα για τον εμπλουτισμό του μόνιμου ελεγκτικού ρόλου του κοινοβουλίου· καλεί όλες τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να βελτιώσουν τις νομικές διατάξεις για ελεύθερα και πλουραλιστικά μέσα ενημέρωσης και ακαδημαϊκά τοπία και να τις καταστήσουν αποτελεσματικές, καθώς σε πολλές περιπτώσεις επιχειρηματικά και πολιτικά συμφέροντα εξακολουθούν να τα επηρεάζουν ή να τους υπαγορεύουν μεροληπτικές συμπεριφορές·
26. προτρέπει τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να ενισχύσουν το περιβάλλον των μέσων ενημέρωσης και να καταστήσουν βιώσιμη την επαγγελματική και ανεξάρτητη δημοσιογραφία, δεδομένου ότι μόνο ένα υγιές τοπίο μέσων ενημέρωσης οδηγεί στην επίτευξη των θεμελιωδών στόχων της πολιτικής γειτονίας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της δημοκρατίας, της χρηστής διακυβέρνησης, της ανθεκτικότητας έναντι των εξωτερικών πιέσεων και της αποτελεσματικής διάδοσης της μεταρρύθμισης και των πλεονεκτημάτων της συνεργασίας με την ΕΕ· καλεί την ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να συνεχίσουν να δημιουργούν ένα περιβάλλον για τα μέσα ενημέρωσης στο οποίο οι δημοσιογράφοι θα μπορούν να εργάζονται χωρίς εξαναγκασμούς και καταστολή·
27. τονίζει τον ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην ενίσχυση της κοινοβουλευτικής εποπτείας, της διαφάνειας και της διαδικασίας εκδημοκρατισμού στο σύνολό της· καλεί τα εθνικά κοινοβούλια των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να στηρίξουν την κοινωνία των πολιτών και να συνεργαστούν ανοιχτά μαζί της σε όλες τις πτυχές του έργου τους για τους πολίτες, προκειμένου να συνεκτιμώνται οι διάφορες απόψεις·
28. επισημαίνει τους κινδύνους των εκστρατειών παραπληροφόρησης, ιδίως από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και τις προσπάθειες διάδοσης αντιδημοκρατικών αφηγημάτων και αξιών, που αποβλέπουν στην απαξίωση δημόσιων θεσμών ή στον επηρεασμό προεκλογικών εκστρατειών· ζητεί στενή συνεργασία και ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στον εν λόγω τομέα, με την υιοθέτηση σταθερής κοινής στάσης και χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο οι θεμελιώδεις ελευθερίες των πολιτών·

Εποπτεία στον τομέα της ασφάλειας ως τομέα ιδιαίτερης προσοχής σε επίπεδο κοινοβουλευτικού ελέγχου

29. υπενθυμίζει το ψήφισμα σχετικά με τις «προκλήσεις ασφάλειας στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και την ενίσχυση του ρόλου της ΕΕ στην αντιμετώπισή τους» που εγκρίθηκε από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση Eurorest στη σύνοδο του Ιουνίου 2018, στο οποίο τονίζεται ότι «η διατήρηση της χρηστής διακυβέρνησης στα όργανα επιβολής του νόμου, ασφάλειας και άμυνας είναι καθοριστικής σημασίας για την προστασία των εταιριών της Ανατολικής Ευρώπης από

προσπάθειες αποσταθεροποίησης» και καλούνται τα κοινοβούλια των εταίρων «να ασκούν πλήρως τη δημοκρατική τους επίβλεψη όσον αφορά τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου και τις στρατιωτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ασφάλειας»· υπογραμμίζει ότι η κοινοβουλευτική εποπτεία στον τομέα της ασφάλειας θα πρέπει να αυξηθεί·

30. τονίζει την ανάγκη για ενισχυμένη κοινοβουλευτική εποπτεία των διαφόρων υπηρεσιών ασφαλείας στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και επισημαίνει και πάλι την αξία της κοινοβουλευτικής εποπτείας του Υπουργείου Εσωτερικών και των νεοσυσταθειών υπηρεσιών ασφαλείας·
31. υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την τελική δήλωση και τις συστάσεις της έκτης συνεδρίασης της Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Σύνδεσης ΕΕ-Γεωργίας, που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 26 Απριλίου 2018, και ιδίως το σημείο 14 σχετικά με τη δρομολόγηση χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ σχεδίου για την ενίσχυση της κοινοβουλευτικής εποπτείας στον τομέα της ασφάλειας·

Αύξηση των ανθρώπινων, υλικών και οικονομικών πόρων των κοινοβουλίων των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης

32. ζητεί αύξηση των πόρων σε προσωπικό, υλικό και χρηματοδότηση προκειμένου να ενισχυθούν οι συνολικές επιδόσεις των κοινοβουλίων των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, μεταξύ άλλων, για να διασφαλιστεί ότι είναι απολύτως σε θέση να αναπτύσσουν αποτελεσματική και συνεχή δράση εποπτείας επί της κυβέρνησης, των πολιτικών και των δράσεων της που χαρακτηρίζεται από ανεξαρτησία και υποστηρίζεται από μια λειτουργική και αντικειμενική υπηρεσία έρευνας·
  33. θεωρεί ότι η συνεργασία μεταξύ των κοινοβουλευτικών γραμματειών των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κοινοβουλίων των κρατών μελών της ΕΕ αποτελεί εργαλείο επίτευξης αποτελεσματικότερης και αποδοτικότερης κοινοβουλευτικής εποπτείας μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και πόρων· ζητεί, στον τομέα της κοινοβουλευτικής έρευνας, να καθιερωθεί η συνεργασία αυτή και στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει ακόμη ερευνητική υπηρεσία και η σύστασή της απαιτεί ιδιαίτερη προσπάθεια·
  34. θεωρεί ότι μια ισχυρή, αποτελεσματική και καλή συνεργασία μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των κοινοβουλίων των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, η οποία βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, συνιστά αναγκαίο μέσο για την επίτευξη καλύτερης και μεγαλύτερης κοινοβουλευτικής εποπτείας στον προϋπολογισμό και τη δημοσιονομική δαπάνη· ενθαρρύνει την ανάδειξη της συνεργασίας αυτής σε κυρίαρχη πρακτική μεταξύ των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
  35. αναθέτει στους Συμπροέδρους της να διαβιβάσουν το παρόν ψήφισμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, τον ΑΠ/ΥΕ, τον Επίτροπο για τη γειτονία και τη διεύρυνση, την ΕΥΕΔ, τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.
-

ΨΗΦΙΣΜΑ

της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest σχετικά με τη «Διευκόλυνση της ψηφιοποίησης, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας και την τόνωση της οικονομικής μεγέθυνσης στην ΕΕ και στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης»

(2020/C 134/02)

Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ EURONEST,

- έχοντας υπόψη τη συστατική πράξη της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest, της 3ης Μαΐου 2011, και την κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, της 24ης Νοεμβρίου 2017,
  - έχοντας υπόψη τις συμφωνίες σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ, αφενός, και της Γεωργίας, της Μολδαβίας και της Ουκρανίας, αφετέρου, και ειδικότερα όσον αφορά τις σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA),
  - έχοντας υπόψη τις εκθέσεις για τις παγκόσμιες επενδύσεις που δημοσιεύει η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το εμπόριο και την ανάπτυξη,
  - έχοντας υπόψη το κοινό έγγραφο εργασίας, της 9ης Ιουνίου 2017, που εξέδωσαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, με τίτλο «Eastern Partnership – 20 Deliverables for 2020 focusing on key priorities and tangible results» (Ανατολική Εταιρική Σχέση – 20 στόχοι για το 2020 με έμφαση σε βασικές προτεραιότητες και απτά αποτελέσματα),
  - έχοντας υπόψη την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας που τέθηκε σε ισχύ το 2014 στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας για την περίοδο 2014-2020,
  - έχοντας υπόψη την Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, που εγκρίθηκε κατά τη σύνοδο κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη στις 25 Σεπτεμβρίου 2015,
  - έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση που εξέδωσαν οι υπουργοί Εξωτερικών της Ομάδας Βίσεγκραντ σχετικά με την Ανατολική Εταιρική Σχέση, σε συνέχεια των αποτελεσμάτων της συνεδρίασής τους της 12ης Απριλίου 2017 στη Βαρσοβία, όπου παρέχονται προοπτικές ένταξης στην ΕΕ για τις ενδιαφερόμενες χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης,
  - έχοντας υπόψη τη δεύτερη υπουργική σύνοδο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για την ψηφιακή οικονομία, που πραγματοποιήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 2017 στο Τάλιν της Εσθονίας,
  - έχοντας υπόψη το έργο, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, «EU4Digital: supporting digital economy and society in the Eastern Partnership» (υποστήριξη της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας στην Ανατολική Εταιρική Σχέση),
  - έχοντας υπόψη το έγγραφο «Programming of the European Neighbourhood Instrument (ENI) – 2014-2020 — Regional East Strategy Paper (2014-2020) and Multiannual Indicative Programme (2017-2020)» [Προγραμματισμός του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας για την περίοδο 2014-2020 — Έγγραφο στρατηγικής για την ανατολική περιφέρεια (2014-2020) και πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα (2017-2020)],
  - έχοντας υπόψη την κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο: Για έναν ανοικτό, ασφαλή και προστατευμένο κυβερνοχώρο», της 7ης Φεβρουαρίου 2013,
  - έχοντας υπόψη την κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Ανθεκτικότητα, αποτροπή και άμυνα: Οικοδόμηση ισχυρής ασφάλειας στον κυβερνοχώρο για την ΕΕ», της 13ης Σεπτεμβρίου 2017,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνεργασία στο πλαίσιο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest αποσκοπεί στην επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων, με την ανάπτυξη εθνικών συστημάτων για το ηλεκτρονικό εμπόριο και την ηλεκτρονική εφοδιαστική, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών διαδρόμων μεταφορών, στις χώρες εταίρους μέσω της εναρμόνισής τους με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ για την ψηφιακή ενιαία αγορά·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των χωρών εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης στον τομέα της ψηφιακής οικονομίας θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, οι οποίες θα οδηγήσουν σε οικονομική μεγέθυνση και ευημερία·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας EU4Digital, οι συμμετέχοντες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και η ΕΕ έχουν υποστηρίξει την εναρμόνιση των ψηφιακών αγορών, ώστε να επιλυθούν τα υφιστάμενα προβλήματα και να αρθούν οι φραγμοί όσον αφορά τις πανευρωπαϊκές επιγραμμικές υπηρεσίες για τους πολίτες, τους κρατικούς διοικητικούς φορείς και τις επιχειρήσεις·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας θα συμβάλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στην αύξηση της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων, στην προσέλκυση επενδύσεων, στην τόνωση του εμπορίου, στον εκσυγχρονισμό των οικονομιών, στην ανάπτυξη της καινοτομίας και στην ενίσχυση της διαφάνειας·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι ευρέως αποδεκτό ότι η διευκόλυνση της ψηφιοποίησης μπορεί να είναι απαραίτητη για τη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη οικονομική μεγέθυνση των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς η προσέγγιση αυτή αποφέρει δευτερογενή οφέλη μέσω της μεταφοράς τεχνολογιών και δεξιοτήτων·

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που συνδέονται με την ψηφιοποίηση αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς, καθώς απαιτούνται μεγάλες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας τόσο για την επεξεργασία και αποθήκευση μαζικών δεδομένων όσο και για την κατασκευή υπολογιστών, οθονών και έξυπνων τηλεφώνων·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και στην ανθρώπινη υγεία όσον αφορά την παραγωγή αποβλήτων και την εξαγωγή τους σε φτωχές χώρες, την υπερβολική κατανάλωση νερού και τη ρυπαίνουσα εξόρυξη πρώτων υλών, συχνά σε περιοχές συγκρούσεων·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο έγγραφο «20 στόχοι για το 2020» επισημάνθηκε η σημασία της ψηφιοποίησης και τέθηκαν ορισμένοι φιλόδοξοι στόχοι που αποσκοπούν στην εναρμόνιση των ψηφιακών αγορών στο πλαίσιο του πυλώνα «Οικονομική ανάπτυξη και ευκαιρίες της αγοράς»·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφιακή οικονομία —συμπεριλαμβανομένου του πλαισίου διαλειτουργικότητας, του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής υγείας και της κατάρτισης των τελών περιαγωγής στις χώρες εταίρους— διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στους διμερείς διαλόγους, ως ένας από τους τομείς προτεραιότητας για τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι το πρόγραμμα «Eastern Partnership Connect» αποσκοπεί στη μείωση του ψηφιακού χάσματος ανάμεσα στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ενώ υποστηρίζει τις ανάγκες των κοινοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης των εθνικών δικτύων έρευνας και εκπαίδευσης·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνιστώσα της κυβερνοασφάλειας αναγνωρίζεται πλέον ως αναπόσπαστο μέρος μιας αποτελεσματικής διαδικασίας ψηφιοποίησης και των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·
- ΙΒ. έχοντας υπόψη τη συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και της Γεωργίας, τη συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και της Μολδαβίας, τη συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και της Ουκρανίας, τη συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας, και τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και του Αζερμπαϊτζάν·
1. τονίζει τη στρατηγική σημασία που έχει η διευκόλυνση της ψηφιοποίησης ως διαδικασίας που αποσκοπεί στη βελτίωση της αποδοτικότητας και στην τόνωση της οικονομικής μεγέθυνσης στην ΕΕ και στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης· υπογραμμίζει ότι το ανεκμετάλλετο δυναμικό της συνεργασίας ανάμεσα στην ΕΕ και στους εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης στον τομέα της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας θα μπορούσε να αξιοποιηθεί με επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές, με την εναρμόνιση της νομοθεσίας με τα ενωσιακά πρότυπα, και με την επιτάχυνση της ολοκλήρωσης της ψηφιακής ενιαίας αγοράς της ΕΕ·
  2. αναγνωρίζει ότι η διείσδυση των ψηφιακών τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή, η οποία συμβάλλει στη διαθεσιμότητα πιο αξιόπιστων και χρήσιμων πληροφοριών και στην επεξεργασία τους, ενέχει σημαντικό ανεκμετάλλετο δυναμικό όσον αφορά την οικονομική μεγέθυνση, την παραγωγικότητα και την κοινωνική προστασία·
  3. θεωρεί ότι το δυναμικό της ψηφιοποίησης σε συνδυασμό με τις νέες τεχνολογίες, στις οποίες συγκαταλέγονται η τεχνητή νοημοσύνη, τα μαζικά δεδομένα, τα βιομετρικά στοιχεία και η τεχνολογία καταμεμημένου καθολικού, μπορεί να βελτιώσει ταυτόχρονα την παροχή δημόσιων υπηρεσιών, την ποιότητα της διαχείρισης και τη φορολογική διαφάνεια, με αποτέλεσμα να μειωθούν οι διεφθαρμένες συναλλαγές· υπογραμμίζει ότι η διευκόλυνση αυτή μπορεί παράλληλα να πυροδοτήσει την αστάθεια της αγοράς και να αυξήσει την ευαισθησία έναντι των κυβερνοεπιθέσεων και της απάτης λόγω υπερβολικής συγκέντρωσης και ανεπαρκούς νομικής ρύθμισης·
  4. επισημαίνει ότι η στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ψηφιοποίηση σε διάφορες εθνικές οικονομίες εξαρτάται από τις θεσμικές συνθήκες, τις παραδόσεις και τις σχέσεις εξουσίας· αναγνωρίζει το κενό που υπάρχει ανάμεσα στην ΕΕ και στους εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης όσον αφορά τις ψηφιακές κοινωνίες, την οικονομία και την καινοτομία, το οποίο μπορεί να δημιουργήσει ακόμη μεγαλύτερο χάσμα στο μέλλον, με την ανάπτυξη της ψηφιακής βιομηχανίας και της «εργασίας 4.0»· θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να συνυπολογιστούν τα δικαιώματα των εργαζομένων και να αντιμετωπίζονται επί ίσοις όροις όλοι οι εργαζόμενοι, είτε απασχολούνται στην ψηφιακή οικονομία είτε όχι·
  5. θεωρεί ότι, προκειμένου να μειωθούν οι οικονομικοί κίνδυνοι της ψηφιοποίησης, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι οι εθνικές κυβερνήσεις θα εφαρμόσουν ολοκληρωμένα προγράμματα μεταρρύθμισης, θα διατεθούν επαρκείς πόροι και θα ακολουθηθεί από την ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης μια συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά τη ρύθμιση των διαδικασιών ψηφιοποίησης·
  6. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να εναρμονιστούν οι ψηφιακές αγορές των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης με την ενιαία ψηφιακή αγορά της ΕΕ· επιμένει ότι είναι αναγκαίο να καθιερωθούν κοινές βάσεις ώστε να αναπτυχθούν προγράμματα ψηφιακών αγορών, να ρυθμιστούν οι υπηρεσίες ψηφιακής αγοράς και να εγκριθούν καινοτομίες σε τομείς που αφορούν τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, τις τηλεπικοινωνίες, τη διαχείριση της ψηφιακής εμπιστοσύνης και ασφάλειας, τις ηλεκτρονικές δεξιότητες, την ηλεκτρονική υγεία και το ηλεκτρονικό εμπόριο·

7. αναγνωρίζει ότι η ανάπτυξη ενιαίων κανόνων και προτύπων, ώστε να διασφαλίσουν οι εθνικές κυβερνήσεις την ακεραιότητα των δεδομένων, αλγορίθμων και πλατφορμών, θα ενισχύσει τη χρήση των ψηφιακών συστημάτων για την προστασία των καταναλωτών με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων χάρη σε διαφανείς και ισορροπημένες συμβάσεις και στο δικαίωμα στην ιδιωτικότητα·
8. καλεί τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να επιταχύνουν τη διαδικασία εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας, ώστε να βελτιωθεί η προστασία των προσωπικών δεδομένων, με τη μεταρρύθμιση του συστήματος και των κανόνων περί κυβερνοασφάλειας, σύμφωνα με τα ενωσιακά νομικά πρότυπα· πιστεύει ότι η οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών, η ιδιωτικότητα και η προστασία των δεδομένων και των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας θα διευκολύνουν την ελεύθερη ροή πληροφοριών, ιδεών και γνώσεων·
9. υπογραμμίζει ότι είναι αναγκαίο να συνοδεύεται η ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών από σύνολο προτύπων που θα συμβάλλουν στην κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα των αλυσίδων αξίας των ΤΠΕ, ώστε να διασφαλιστεί ότι η δράση για την ψηφιοποίηση συνάδει με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και τους στόχους των πολιτικών για το κλίμα, την ενέργεια και το περιβάλλον·
10. τονίζει την ανάγκη για καλύτερη εναρμόνιση των κοινών δραστηριοτήτων και για την έγκριση ψηφιακών εμπορικών κανόνων που αφορούν συμβάσεις και την παροχή ψηφιακού περιεχομένου, τη διασυνοριακή μεταφορά υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου, τον γεωγραφικό αποκλεισμό και την προστασία των καταναλωτών·
11. τονίζει τη σημασία που έχει η συνεργατική διασυνοριακή ηλεκτρονική ταυτοποίηση για τη δημιουργία και την επαλήθευση ηλεκτρονικών υπογραφών και ηλεκτρονικών σφραγίδων· επισημαίνει ότι είναι αναγκαίο να εναρμονιστούν οι κοινοί κανόνες για την ασφάλεια δικαίου και την τεχνική συμβατότητα όσον αφορά τα αναγνωριστικά ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τις ηλεκτρονικές υπογραφές, και να υπάρχει εμπιστοσύνη προς τους παρόχους των υπηρεσιών αυτών στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και στην ΕΕ·
12. τονίζει ότι είναι σημαντικό να τονωθεί η οικονομική μεγέθυνση με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και επιχειρηματικών ευκαιριών, ιδιαίτερα με την παροχή στήριξης για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), καθώς και να βελτιωθεί το περιβάλλον λειτουργίας τους στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης· επικροτεί τα αποτελέσματα του 64ου επιχειρηματικού φόρουμ της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με έμφαση τόσο στην ψηφιακή οικονομία και καινοτομία όσο και στην ενίσχυση των άμεσων διεπιχειρησιακών σχέσεων μεταξύ ΜΜΕ·
13. καλεί τις εθνικές κυβερνήσεις και τις ιδιωτικές εταιρείες να δημιουργήσουν διασυνοριακούς κόμβους καινοτομίας, με τρόπο που να συυπολογίζει τις δυνατότητες για νέα ανάπτυξη σε τομείς με επαρκείς ψηφιακές δεξιότητες και τεχνολογικές υποδομές, ώστε να μειωθεί η ανεργία και να αυξηθούν οι μισθοί·
14. υπογραμμίζει ότι η συστηματική συμμετοχή βασικών παραγόντων, όπως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι ενώσεις εργοδοτών, και η αναζωογόνηση των συνεχειακών δομών φαίνεται να συνιστούν ελπιδοφόρα στρατηγική για τη διευκόλυνση της ψηφιοποίησης, με γνώμονα τη βελτίωση της αποδοτικότητας και την τόνωση της οικονομικής μεγέθυνσης στην ΕΕ και στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
15. επισημαίνει ότι οι καινοτομίες στους τομείς των τηλεπικοινωνιών (τηλέγραφος, τηλέφωνο, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο), της βιομηχανίας (εγκαταστάσεις και μέθοδοι παραγωγής), των μεταφορών (τρένα, αυτοκίνητα, αεροπλάνα) και της υγείας και υγιεινής (πενικιλίνη, ακτίνες Χ) μπορούν όχι μόνο να δημιουργήσουν αγορές για τα προϊόντα, αλλά και να συμβάλουν στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων·
16. τονίζει ότι είναι σημαντικό να τονώνονται οι ψηφιακές καινοτομίες και να δημιουργούνται νέες μορφές συνεργασίας με στόχο να διασφαλιστεί η ανάπτυξη συντονισμού στον κλάδο αυτόν, καθώς και η συμμετοχή του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην εν λόγω πλατφόρμα·
17. υπογραμμίζει ότι οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης βρίσκονται αντιμέτωπες με μεγάλες προκλήσεις όσον αφορά τη δημιουργία δομικών στοιχείων για την επιτυχημένη ψηφιακή οικονομία και τη Βιομηχανία 4.0· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον ώστε να αναπτυχθεί ένα προσαρμοζόμενο και δημιουργικό εργατικό δυναμικό, το οποίο θα ενδυναμώνεται χάρη σε δεξιότητες που θα είναι ανθεκτικές στις μελλοντικές εξελίξεις, με στόχο την προώθηση της καινοτομίας, και να θεσπιστεί ένα συνεκτικό, συνεργατικό και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό· μολονότι τα έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία των χωρών και των οικονομιών τους, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες τόσο σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά τη φορολογία, τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας, το εργατικό δικαίο, τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, την υποστήριξη της καινοτομίας, τον κοινωνικό διάλογο και το ηλεκτρονικό επιχειρείν·

18. επισημαίνει την ανάγκη για την εντατικότερη ανάπτυξη της σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στον κλάδο της κυβερνοασφάλειας (τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο), η οποία θα πρέπει να αποσκοπεί στην ανάπτυξη μεγαλύτερης εμπιστοσύνης μεταξύ των βασικών συμφεροντούχων, στη δημιουργία αποτελεσματικών εργαλείων για τη συνεργασία τους και στη διευκόλυνση της ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με κυβερνοπεριστατικά και κυβερνοεπιθέσεις, πρωτίστως στον οικονομικό τομέα·
  19. καλεί την ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να εξετάσουν τους ειδικούς κινδύνους που ενέχουν οι εμπλεκόμενοι σε κυβερνοεπιθέσεις Ρώσοι παράγοντες και η εγγενής λειτουργικότητα των προϊόντων· τονίζει την ανάγκη να προσαρμοστούν οι πολιτικές για την κυβερνοασφάλεια, την άμυνα και την αποτροπή σε εθνικό επίπεδο, μέσω σχεδίων δράσης που θα επικαιροποιούνται τακτικά και θα ορίζουν συγκεκριμένους στόχους και χρονοδιαγράμματα·
  20. καλεί την ΕΕ και τους εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης να αξιοποιήσουν το δυναμικό των εθνικών και περιφερειακών δικτύων έρευνας και εκπαίδευσης, όπως το NREN (Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Εκπαίδευσης) και το GÉANT (Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Δεδομένων για την Ερευνητική και Εκπαιδευτική Κοινότητα), προκειμένου να βελτιώσουν τη συνεργασία μεταξύ των περιφερειών.
-

ΨΗΦΙΣΜΑ

της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest σχετικά με την «Αλληλεγγύη και την προσέγγιση στον τομέα της ενέργειας — προς ένα προοδευτικό κανονιστικό πλαίσιο»

(2020/C 134/03)

Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ EURONEST,

- έχοντας υπόψη τη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή που κυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμφωνία στην οποία συμμετέχουν επίσης οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
  - έχοντας υπόψη τις συμφωνίες σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ, αφενός, και της Γεωργίας, της Μολδαβίας και της Ουκρανίας, αφετέρου, ειδικότερα δε τις διατάξεις περί συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας·
  - έχοντας υπόψη το μνημόνιο συνεννόησης για μια στρατηγική εταιρική σχέση μεταξύ της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ενέργειας που υπεγράφη το 2006 και την κοινή δήλωση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Αζερμπαϊτζάν σχετικά με τον Νότιο διάδρομο μεταφοράς φυσικού αερίου που υπεγράφη το 2011·
  - έχοντας υπόψη τη συμφωνία (Συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ, αφενός, και της Αρμενίας, αφετέρου) που υπογράφηκε στις 24 Νοεμβρίου 2017 και επικυρώθηκε από την Αρμενία, ειδικότερα δε τις διατάξεις περί ενεργειακής συνεργασίας·
  - έχοντας υπόψη το πρόγραμμα εργασίας της πλατφόρμας 3 της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης — Συνδεσιμότητα, ενεργειακή απόδοση, περιβάλλον και κλιματική αλλαγή (2018-2019)·
  - έχοντας υπόψη την πρόσφατα εγκριθείσα οδηγία (ΕΕ) 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ που περιέχει αρχές για την προστασία της ενεργειακής ασφάλειας στην Ευρώπη·
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι παγκόσμιες αλλαγές στην παραγωγή και στη ζήτηση ενέργειας έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη γεωπολιτική, τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και θέτουν σοβαρές προκλήσεις για την ασφάλεια του εφοδιασμού της Ευρώπης·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν ανακύψει ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή, την ανάγκη να μειωθούν οι εκπομπές CO₂, την αυξανόμενη ζήτηση ενέργειας και την αβεβαιότητα των παγκόσμιων αγορών πετρελαίου και φυσικού αερίου, προκαλώντας τον προβληματισμό τόσο των χωρών παραγωγών όσο και των χωρών καταναλωτών ως προς τη διαμόρφωση αμοιβαία επωφελών στρατηγικών για τη μετατροπή των ενεργειακών τομέων σε τομείς χαμηλών εκπομπών, την εξεύρεση νέων ισορροπιών μεταξύ των διαφόρων πηγών ενέργειας, τη διασφάλιση αξιόπιστου και ασφαλούς εφοδιασμού και τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο περιφερειακός διάλογος για την ενεργειακή πολιτική στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης έχει εντατικοποιηθεί τα τελευταία χρόνια, καλύπτοντας τη σύγκλιση των ενεργειακών αγορών, τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού και της διαμετακόμισης ενέργειας, την ανάπτυξη βιώσιμων πηγών ενέργειας, τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης και τις υποδομές κοινού και περιφερειακού ενδιαφέροντος·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν δεσμευθεί να παρουσιάσουν αποτελέσματα σε ζητήματα όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ενεργειακή απόδοση, η δράση για το κλίμα και η καινοτομία στον τομέα της καθαρής ενέργειας·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης, σε συνδυασμό με την αυξημένη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμβάλλει επίσης στη μείωση πολλαπλών μορφών ενεργειακής εξάρτησης, συμπεριλαμβανομένων της οικονομικής, τεχνολογικής εξάρτησης ή της εξάρτησης από τα καύσιμα στους τομείς της πυρηνικής ενέργειας και των ορυκτών καυσίμων, της απόκτησης και κατοχής στρατηγικών ενεργειακών υποδομών και των επενδύσεων σε ενεργειακά έργα από αναξιόπιστους τρίτους στην ΕΕ και τις χώρες εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χώρες εταίροι της Ανατολικής Ευρώπης έχουν συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή πολιτικών και κανονισμών για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, συμπεριλαμβανομένων των χωρών που έχουν αναλάβει υποχρεώσεις στο πλαίσιο της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι οι προσπάθειές τους δυσχεραίνονται λόγω ανεπαρκούς παρακολούθησης και τεχνικής ικανότητας καθώς και λόγω της έλλειψης επενδύσεων και μέσων για την εφαρμογή τους·

(¹) Οδηγία (ΕΕ) 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου (ΕΕ L 117 της 3.5.2019, σ. 1).

- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Μολδαβία, η Ουκρανία και η Γεωργία προσχώρησαν στην Ενεργειακή Κοινότητα το 2010, το 2011 και το 2017 αντίστοιχα και, ως εκ τούτου, υποχρεώθηκαν να εναρμονίσουν σταδιακά τη νομοθεσία τους με τη νομοθεσία της ΕΕ και με τους διεθνείς μηχανισμούς με στόχο την προσέλκυση επενδύσεων, τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης και ανταγωνιστικής αγοράς ενέργειας, την ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού, τη βελτίωση των περιβαλλοντικών προτύπων·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι σημαντική συνιστώσα των συμφωνιών σύνδεσης είναι η συνεργασία στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ενεργειακής ασφάλειας, της σύγκλισης με το ενεργειακό κεκτημένο της ΕΕ, της ανάπτυξης της συνεργασίας σε τομείς όπως η ηλεκτρική ενέργεια, το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο, οι υποδομές, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η ενεργειακή απόδοση·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενσωμάτωση των δεσμευτικών υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξη της Ενεργειακής Κοινότητας στο ρυθμιστικό πλαίσιο των ανατολικών χωρών εταίρων και ένα πρόγραμμα προοδευτικών μεταρρυθμίσεων εναρμονισμένο με τα κράτη μέλη της ΕΕ προωθούν και επιταχύνουν περαιτέρω τη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσής τους·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύνοδος κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, του 2017, ενέκρινε την αναθεωρημένη πολυμερή αρχιτεκτονική της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ιδίως με την υποστήριξη της εφαρμογής των «20 παραδοτέων για το 2020». Η αναθεωρημένη αρχιτεκτονική θα λαμβάνει υπόψη τις διατάξεις της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ, καθώς και τους βασικούς παγκόσμιους στόχους πολιτικής που ορίζονται από τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για το 2030, τη συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα και την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την επίτευξη των οροσήμων που σχετίζονται με τα 20 παραδοτέα για το 2020, μέσω της επικύρωσης της συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα από όλες τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με την προσχώρηση πολλών νέων πόλεων στο σύμφωνο των Δημάρχων, με την εφαρμογή πολιτικών και θεσμικών δομών για την προώθηση της πράσινης οικονομίας και με τη δρομολόγηση πολιτικού διαλόγου υψηλού επιπέδου σε αρκετές χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για την ενεργειακή απόδοση. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά τη δημιουργία ενός συνολικού κανονιστικού πλαισίου που θα επιτρέπει και θα διευκολύνει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και σε άλλους μηχανισμούς παροχής κινήτρων και θα στηρίζει την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της ενεργειακής πολιτικής·
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι θετικές εμπειρίες από την πολυμερή συνεργασία χρησιμεύουν ως πλατφόρμα για μεγαλύτερη περιφερειακή ανάπτυξη της αγοράς, ορίζονται σχετικά μέσα που διασφαλίζουν ότι αυτή πρέπει να διαφυλαχτεί και/ή να εφαρμοστεί· η ενίσχυση της συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο είναι απαραίτητη για να επιτευχθεί βαθύτερη ολοκλήρωση της αγοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
- II. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρωσική Ομοσπονδία χρησιμοποιεί την ενέργεια ως εργαλείο εξωτερικής πολιτικής της· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιβολή της τρίτης δέσμης μέτρων για την ενέργεια αποτελεί αποτελεσματικό εργαλείο για τη μείωση της επιρροής της Gazprom·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ, μέσω της υλοποίησης έργων κοινού ενδιαφέροντος, μπορεί να φέρει νέο φυσικό αέριο σε περιοχές που εξαρτώνται από μία και μόνη πηγή, καθώς και αγωγούς μεταφοράς που θα φέρουν νέο φυσικό αέριο στην ευρωπαϊκή αγορά ώστε αυτή να καταστεί λιγότερο ευάλωτη στη διαταραχή του εφοδιασμού φυσικού αερίου από τη Ρωσία·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγωγοί αντίστροφης ροής αποτέλεσαν βασικό στοιχείο προκειμένου να καταστεί η ΕΕ και οι γείτονες της ΕΕ πιο ανθεκτικοί στην αντιμετώπιση πιθανών διαταραχών του εφοδιασμού με φυσικό αέριο·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι παρατηρείται τόνωση της ανάπτυξης επαρκούς υποδομής ΥΦΑ σε ολόκληρη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου·
1. επικροτεί τη δέσμευση των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης ως προς τη συμφωνία του Παρισιού· τονίζει ότι η εξοικονόμηση ενέργειας, η ενεργειακή απόδοση και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποτελούν τον καλύτερο τρόπο για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού και για την αύξηση της ενεργειακής ασφάλειας, με παράλληλη μείωση της εξάρτησης από εισαγωγές ενεργειακών πόρων από τρίτες χώρες· επαναβεβαιώνει ότι σκοπός μιας ανθεκτικής ενεργειακής πολιτικής, που έχει στο επίκεντρό της μια φιλόδοξη πολιτική για το κλίμα, είναι η παροχή στους καταναλωτές, μεταξύ των οποίων νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ασφαλούς, βιώσιμης, ανταγωνιστικής και οικονομικά προσιτής ενέργειας· ενθαρρύνει τις εθνικές κυβερνήσεις να προωθήσουν την έρευνα και την καινοτομία μέσω της προσέλκυσης επενδύσεων, κάτι που απαιτεί θεμελιώδη μετασχηματισμό των ενεργειακών συστημάτων στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης·
2. ζητεί τη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και την προώθηση της συνετής και ορθολογικής χρησιμοποίησης των φυσικών πόρων, ιδίως μέσω της διατήρησης της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας και με την ανάπτυξη νέων και ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, μέσω συντονισμένης δράσης, η οποία θα συνδυάζει νομοθετικές πράξεις και δράσεις πολιτικής σε περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο·

3. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι χώρες εταίροι της Ανατολικής Ευρώπης επιταχύνουν τις προσπάθειες συνεργασίας τους και δεσμεύονται να εναρμονίσουν περισσότερο τους ενεργειακούς τους κανονισμούς με το κεκτημένο της ΕΕ, με αποτέλεσμα την πρόοδο ως προς την αιεφόρο ενέργεια·

4. τονίζει την ανάγκη να τεθεί τέλος σε μια ενεργειακή πολιτική βασισμένη στα ορυκτά καύσιμα και καλεί τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να ξεκινήσουν τη διαδικασία σταδιακής κατάργησης των εν λόγω πηγών ενέργειας και να τις αντικαταστήσουν με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας· επαναλαμβάνει ότι η ενεργειακή μετάβαση πρέπει να είναι κοινωνικά δίκαιη, να οδηγεί στην καινοτομία και να βασίζεται στη μελλοντοστρεφή υποδομή και στην αλληλεγγύη, ενώ παράλληλα θα πρέπει να ενισχύει την ασφάλεια του εφοδιασμού· ζητεί τα τρέχοντα και τα μελλοντικά έργα αγωγών ενέργειας να διασφαλίσουν την περιφερειακή ενεργειακή ασφάλεια αποφεύγοντας την εξάρτηση από δεσπόζοντα προμηθευτή φυσικού αερίου και πετρελαίου· τονίζει ότι η αλληλεγγύη και η προσέγγιση στον τομέα της ενέργειας μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης μπορεί να διασφαλιστεί μόνο εάν τόσο τα νέα υπεράκτια όσο και χερσαία τμήματα των υποδομών αγωγών συμμορφώνονται με τη νομοθεσία της ΕΕ· σε αυτό το πλαίσιο, εκφράζει ανησυχίες για το έργο North Stream 2, το οποίο θα αποτελέσει αρνητικό παράδειγμα παρεμπόδισης της αρχής της αλληλεγγύης και της κοινής ενεργειακής πολιτικής· τονίζει την ανάγκη για ορθή μεταφορά της τροποποιημένης οδηγίας για το φυσικό αέριο σε όλα τα κράτη μέλη και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αντιδράσει αποφασιστικά εναντίον κάθε απόπειρας καταστρατήγησης των διατάξεών της·

5. υπογραμμίζει τη σημασία των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης για την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ και, ιδίως, των κρατών μελών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης (ΑΕΣ)· επισημαίνει ότι, κατά μέσο όρο, οι χώρες ΑΕΣ είναι τρεις φορές πιο ενεργοβόρες από το μέσο κράτος μέλος της ΕΕ, και τονίζει ότι η μείωση αυτού του χάσματος είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να περιοριστεί η ενεργειακή εξάρτηση των αντίστοιχων χωρών ΑΕΣ από μια τρίτη χώρα·

6. εκφράζει ανησυχίες για το γεγονός ότι ο αποκλεισμός του αγωγού Nord Stream 2 από την τρίτη δέσμη μέτρων για την ενέργεια θα παράσχει στην Gazprom αδικαιολόγητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και θα ενισχύσει περαιτέρω την κυριαρχία της στην αγορά·

7. καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να προωθήσουν περαιτέρω τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών και των οδών εφοδιασμού, μεταξύ άλλων μέσω της ολοκλήρωσης και της επιχειρησιακής εφαρμογής υφιστάμενων έργων υποδομών ενεργειακής σύνδεσης και μέσω της αντίστροφης ροής των οδών φυσικού αερίου, κάτι που αποτελεί ένα από τα καλύτερα παραδείγματα αλληλεγγύης· εκφράζει την ικανοποίησή του για την περαιτέρω ανάπτυξη της νομοθεσίας και των έργων που σχετίζονται με τους τερματικούς σταθμούς ΥΦΑ, η οποία αναπόφευκτα θα οδηγήσει σε προοδευτικό ρυθμιστικό πλαίσιο καθώς και σε ισχυρότερη κοινή ενεργειακή πολιτική·

8. ενθαρρύνει την ανάπτυξη έργων αντίστροφης ροής αερίου μεταξύ των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, καθώς και με την ΕΕ· υποστηρίζει την προώθηση της διαθεσιμότητας εναλλακτικών πηγών φυσικού αερίου, όπως το ΥΦΑ, και την ενθάρρυνση της ανάπτυξης νέων δεσμών με προμηθευτές ΥΦΑ, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, και την ανάπτυξη τερματικών σταθμών και υποδομών επαναεριοποίησης ΥΦΑ·

9. τονίζει ότι οι βελτιώσεις των κανονιστικών πλαισίων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση είναι υψίστης σημασίας δεδομένου ότι οι αποφάσεις για επενδύσεις στους τομείς αυτούς εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις διοικητικές άδειες· συνιστά στις κυβερνήσεις των χωρών εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης να διασφαλίσουν τη διαφάνεια, τη συνέπεια και τη συνέχεια κατά τη διαμόρφωση των νομικών, χρηματοοικονομικών και κανονιστικών πλαισίων και να συνεχίσουν την καταπολέμηση της διαφθοράς, προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών και να χρησιμοποιηθούν από κοινού η ρυθμιστική τεχνογνωσία και οι βέλτιστες πρακτικές·

10. τονίζει την ανάγκη για ενισχυμένη συνεργασία και κοινή προσέγγιση μεταξύ των ανατολικών εταίρων και των χωρών της ΕΕ όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια και την προστασία από την πυρηνική ενέργεια· ζητεί από όλους τους ανατολικούς εταίρους να ενστερνιστούν πλήρως τις θεμελιώδεις αρχές ασφαλείας, όπως ορίζονται στα πρότυπα ασφαλείας του ΔΟΑΕ και να είναι συμβαλλόμενα μέρη στις σχετικές συμβάσεις, όπως η σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια και η Κοινή σύμβαση για την Ασφάλεια Διαχείρισης του Αναλωμένου Καυσίμου και την Ασφάλεια Διαχείρισης των Ραδιενεργών Αποβλήτων· υπογραμμίζει ότι η κοινή προσπάθεια για τη διασφάλιση της μέγιστης πυρηνικής ασφαλείας και προστασίας από την ακτινοβολία μπορεί να επιτευχθεί μέσω μεγαλύτερης εναρμόνισης των προτύπων και μέσω της προσέγγισης των τεχνικών, ρυθμιστικών και νομικών πλαισίων·

11. θεωρεί ότι οι επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας απαιτούν σταθερό και προβλέψιμο μακροπρόθεσμο πλαίσιο, και ότι η πρόκληση που καλείται να αντιμετωπίσουν οι χώρες ΑΕΣ είναι να εμπνεύσουν εμπιστοσύνη όσον αφορά την έκβαση των νέων κανόνων· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, τις πρόσφατες αλλαγές στο ενεργειακό δίκαιο της Ουκρανίας το οποίο πρέπει ακόμη να ευθυγραμμιστεί περαιτέρω με τους κανόνες της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα και να τονωθεί η εφαρμογή του μέσω πρόσθετης στήριξης·

12. υπογραμμίζει το ενδιαφέρον της ανάπτυξης μιας ανοικτής, ανταγωνιστικής και ολοκληρωμένης αγοράς ενέργειας στην Ανατολική Ευρώπη, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε περισσότερες ευκαιρίες για το εμπόριο και τις επενδύσεις, την ανάπτυξη ικανοτήτων και κοινά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των ευφυών δικτύων και της ενεργειακής απόδοσης, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους για το κλίμα· υπογραμμίζει ότι μια ολοκληρωμένη αγορά ενέργειας θα πρέπει να βασίζεται στην αμοιβαιότητα και σε ίσους όρους ανταγωνισμού όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά και τις υποδομές, καθώς και να διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος και τα πρότυπα ασφάλειας·

13. τονίζει ότι, ενώ οι στόχοι της ενεργειακής πολιτικής καθορίζονται και συντονίζονται σε επίπεδο ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης πρέπει να επιλέγουν συμπληρωματικές στρατηγικές ανάλογα με τη δομή των εγχώριων ενεργειακών αγορών τους και το σημείο εκκίνησης της ενεργειακής τους μετάβασης, συμπεριλαμβανομένης της διερεύνησης των νέων δυνατοτήτων και πλεονεκτημάτων που προσφέρει το ΥΦΑ·

14. επισημαίνει ότι το φυσικό αέριο θα χρησιμεύσει ως γέφυρα για την ενεργειακή μετάβαση· τονίζει ότι η επιτυχία της μεταρρύθμισης της ενεργειακής αγοράς και της ενεργειακής μετάβασης εξαρτάται από τη θέσπιση ισχυρού εμπορικού, νομικού και κανονιστικού πλαισίου που θα στηρίζει τις απαιτούμενες αλλαγές, καθώς και ενός δίκαιου πλαισίου στήριξης που θα βασίζεται σε μια τεχνολογικά ουδέτερη προσέγγιση· εκφράζει από αυτή την άποψη ανησυχίες για την απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να αποσυρθεί από τη χρηματοδότηση απεριόριστων έργων φυσικού αερίου·

15. επαναλαμβάνει ότι είναι σημαντικό να αξιολογείται ενδελεχώς η τρέχουσα κατάσταση στον τομέα της ενέργειας, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των παραγόντων της αγοράς, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και οι επιπτώσεις των επιλογών μεταρρύθμισης για όλους τους συμφεροντούχους και για την κοινωνία εν γένει, στη διαδικασία ενσωμάτωσης και εφαρμογής των αρχών της ενεργειακής αγοράς της ΕΕ· σημειώνει με ανησυχία ότι οι αγορές ενέργειας των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης εξακολουθούν να μονοπωλούνται από λίγους ολιγάρχες· καλεί τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να αναπτύξουν μέσα για την προώθηση στρατηγικών αποκέντρωσης που να καθιστούν δυνατή την άντληση ενέργειας από πολλαπλά, τοπικά ενεργειακά δίκτυα (τοπικές ηλιακές μονάδες, μικρά αιολικά πάρκα, αποθήκευση σε συσσωρευτές και μονάδες συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας)· καλεί την ΕΕ να στηρίξει τη διαδικασία αυτή μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών·

16. επισημαίνει ότι οι νέες απειλές για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού που τίθενται από κυβερνοεπιθέσεις απαιτούν νέα μέτρα· υπογραμμίζει ότι η κυβερνοαπειλή στην ΕΕ ενισχύεται από την αυξανόμενη αλληλεξάρτηση μεταξύ των ενεργειακών δικτύων των κρατών μελών της ΕΕ· συνιστά στα κράτη μέλη της ΕΕ και στις χώρες εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν μια στρατηγική για την κυβερνοασφάλεια για τον τομέα της ενέργειας, η οποία θα πρέπει να στοχεύει, μεταξύ άλλων, στα εξής: την ενίσχυση της ετοιμότητας όσον αφορά την αντιμετώπιση των απειλών για την κυβερνοασφάλεια στον τομέα της ενέργειας· τον συντονισμό των αντιδράσεων στον κυβερνοχώρο· την επιτάχυνση της τεχνολογικής αλλαγής σε ανθεκτικά συστήματα ασφάλειας·

17. συνιστά στα κράτη μέλη της ΕΕ και στις χώρες εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης να συμμετάσχουν σε περαιτέρω ανταλλαγές και συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της χάραξης πολιτικής όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, παράλληλα με την αντιμετώπιση του προβλήματος της ενεργειακής φτώχειας, με ιδιαίτερη έμφαση στα χαμηλά εισοδήματα και τα ευάλωτα νοικοκυριά που αγωνίζονται να καλύψουν τους λογαριασμούς κατανάλωσης ενέργειας ή δεν μπορούν να θερμάνουν επαρκώς το σπίτι τους και δεν είναι σε θέση να επενδύσουν σε έργα ενεργειακής απόδοσης και εκσυγχρονισμού, αλλά θα μπορούσαν να συμμετέχουν στην απόκριση της ζήτησης εάν υπάρχουν οι υποδομές και οι συνθήκες της αγοράς·

18. επαναλαμβάνει ότι οι μεταρρυθμίσεις των αγορών ενέργειας δεν αφορούν μόνο τη δημιουργία ενός ελεύθερου και άκρωσ ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, αλλά και την ικανότητα του κράτους να εκπληρώσει τη δική του λειτουργία της κοινωνικής προστασίας προς τους πλέον ευάλωτους καταναλωτές, οι οποίοι για διάφορους λόγους δεν είναι σε θέση να διασφαλίσουν τις βασικές ενεργειακές τους ανάγκες· τονίζει ότι η μεταρρύθμιση της ενεργειακής αγοράς και η ενεργειακή μετάβαση μπορεί να είναι επιτυχείς μόνο εάν έχουν ευρεία κοινωνική υποστήριξη και αν τοποθετούν τους πολίτες στο κέντρο· υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις περισσότερα από 50 εκατομμύρια νοικοκυριά μόνο στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζουν ενεργειακή φτώχεια και ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, την καλύτερη χρήση του Παρατηρητηρίου Ενεργειακής Φτώχειας της ΕΕ για την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, την ανάπτυξη ενός ειδικευμένου δικτύου συμφεροντούχων που θα ασχολείται με την ενεργειακή φτώχεια και την ανάπτυξη εθνικών ενδεικτικών στόχων για τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας·

19. αναγνωρίζει την αξία της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα, η οποία θέτει τη βάση για την προώθηση μιας περιφερειακής αγοράς ενέργειας μεταξύ της ΕΕ και των γειτόνων της, με την ένταξη της Μολδαβίας, της Ουκρανίας και της Γεωργίας και τη συνεργασία της Αρμενίας (υπό την ιδιότητα του παρατηρητή), η οποία αναπτύχθηκε με βάση τα αμοιβαία συμφέροντα και τις ιδιαιτερότητες των επιμέρους χωρών·

20. αναγνωρίζει τη σημασία της νομοθετικής και τεχνικής υποστήριξης που παρέχει η ΕΕ όταν βοηθά τις χώρες της ΑΕΣ να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις για την προσέγγιση των νομοθεσιών τους σύμφωνα με τους κανόνες και τα πρότυπα της ΕΕ· χαιρετίζει το έργο της πρωτοβουλίας EU4Energy, που αναπτύχθηκε σε σχέση με τις έξι χώρες εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης, για την ενίσχυση των νομοθετικών και κανονιστικών πλαισίων τους και τη βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού και της συνδεσιμότητας στην περιοχή·

21. τονίζει ότι η διασυνοριακή υποδομή μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης χρειάζεται περαιτέρω επέκταση, καθώς εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής ολοκληρωμένης αγοράς στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου· καλεί την ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να ενισχύσουν τις προσπάθειες για την έγκαιρη υλοποίηση και την πλήρη ανάπτυξη του Νότιου Διαδρόμου φυσικού αερίου, με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας και της πολυμορφίας του ενεργειακού εφοδιασμού, μεταφέροντας φυσικό αέριο από την περιοχή της Κασπίας και ενδεχομένως από την Κεντρική Ασία στην Ευρώπη· εκφράζει την υποστήριξή του για τον τέταρτο κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος, ο οποίος περιλαμβάνει ορισμένα απαραίτητα έργα για την ανάπτυξη ενός καλά διασυνδεδεμένου και ανθεκτικού στους κλυδωνισμούς δικτύου φυσικού αερίου για την ΕΕ και τις γειτονικές της χώρες·

22. επαναλαμβάνει ότι η επέκταση των διασυνοριακών υποδομών μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης συμβάλλει στη συνολική αύξηση της περιφερειακής ενεργειακής ασφάλειας· ζητεί να ενισχυθεί η διασυνδεσιμότητα μεταξύ των δικτύων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με την εφαρμογή της συγχρονισμένης διασύνδεσης των δικτύων της Ουκρανίας και της Μολδαβίας με το δίκτυο της ηπειρωτικής Ευρώπης ENTSO-E (Ευρωπαϊκό δίκτυο διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας)· συνιστά οι ενδιαφερόμενοι ανατολικοί εταίροι να περιλαμβάνονται σε τακτική βάση στις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ·

23. τονίζει ότι είναι σημαντικό για όλα τα κράτη της ΕΕ να ακολουθούν αυστηρά τους κοινούς κανόνες, και ιδίως την οδηγία (ΕΕ) 2019/692, και επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να συνεχίσουν τις νομοθετικές αλλαγές σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας·

24. αναθέτει στους συμπρόεδρους της να διαβιβάσουν το παρόν ψήφισμα στον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην αντιπρόεδρο της Επιτροπής/ύπατη εκπρόσωπο της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, στον επίτροπο για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και τις Διαπραγματεύσεις για τη Διεύρυνση, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης.

ΨΗΦΙΣΜΑ

της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Europest σχετικά με την καινοτομία και τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της εκπαίδευσης στην ΕΕ και στις ανατολικές χώρες εταίρους: προκλήσεις και ευκαιρίες

(2020/C 134/04)

Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ EURONEST,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 2, το άρθρο 6 στοιχείο ε) και το άρθρο 165, ιδίως την παράγραφο 3, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 26 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- έχοντας υπόψη το δικαίωμα εκπαίδευσης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου της σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, του Συμβουλίου της Ευρώπης, σχετικά με το δικαίωμα στην εκπαίδευση (ETS αριθ. 009),
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ ⁽¹⁾,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά της της 22ας Μαρτίου 2016 σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, της εργασιακής πείρας και των πανεπιστημιακών διπλωμάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια ⁽²⁾,
- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 10ης Ιουνίου 2016, με τίτλο «Analytical underpinning for a New Skills Agenda for Europe» (Αναλυτική θεμελίωση του νέου θεματολογίου δεξιοτήτων για την Ευρώπη) (SWD(2015)0195),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 2016, με τίτλο «Βελτίωση και εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης» (COM(2016)0941),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 22ας Μαΐου 2018, με τίτλο «Χτίζοντας μια ισχυρότερη Ευρώπη: ο ρόλος των πολιτικών για τη νεολαία, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό» (COM(2018)0268),
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 17ης Ιανουαρίου 2018, για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας (COM(2018)0023),
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 17ης Ιανουαρίου 2018, για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (COM(2018)0024),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Ιανουαρίου 2018, σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (COM(2018)0022),
- έχοντας υπόψη την κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και της Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, της 8ης Ιουνίου 2016, με τίτλο «Προς μια στρατηγική της ΕΕ για διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις» (JOIN(2016)0029), και το σχετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Ιουλίου 2017 ⁽³⁾,
- έχοντας υπόψη το θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, και ιδίως τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης αριθ. 4 για τη διασφάλιση της χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμης ποιότητας της εκπαίδευσης και την προώθηση των ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους (A/RES/70/1),
- έχοντας υπόψη το ανακοινωθέν του Παρισιού, της 25ης Μαΐου 2018, σε συνέχεια της υπουργικής συνόδου του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (EXTE),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2017, προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ σχετικά με την ανατολική εταιρική σχέση (EaP), ενόψει της επικείμενης συνόδου κορυφής του Νοεμβρίου 2017 ⁽⁴⁾,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης στην ΕΕ ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50.

⁽²⁾ ΕΕ C 193 της 31.5.2016, σ. 17.

⁽³⁾ ΕΕ C 334 της 19.9.2018, σ. 112.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 356 της 4.10.2018, σ. 130.

⁽⁵⁾ Κείμενα που εγκρίθηκαν, PA_TA(2018)0247.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την εκπαίδευση στην ψηφιακή εποχή: προκλήσεις, ευκαιρίες και διδάγματα για τον σχεδιασμό πολιτικής της ΕΕ ⁽⁶⁾,
  - έχοντας υπόψη το κοινό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, της 9ης Ιουνίου 2017, με τίτλο με τίτλο «Ανατολική Εταιρική Σχέση – 20 παραδοτέα για το 2020: Επικέντρωση στις βασικές προτεραιότητες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα» (SWD(2017)0300),
  - έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση της διάσκεψης κορυφής για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 24 Νοεμβρίου 2017,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα στην εκπαίδευση συνιστά θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 στοιχείο ε) της ΣΛΕΕ, «η αρμοδιότητα για θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ανήκει στα κράτη μέλη, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υποστηρικτικό ρόλο να διαδραματίσει ως προς τον καθορισμό των προκλήσεων και του στόχου και την προώθηση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών» ⁽⁷⁾·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανοικτή μέθοδος συντονισμού, όπως εφαρμόζεται στην εκπαίδευση, επιτρέπει στα κράτη μέλη να δημιουργούν και να εφαρμόζουν κοινή στρατηγική για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην οποία περιλαμβάνεται και η επιγραμματική πλατφόρμα ET 2020 (εκπαίδευση και κατάρτιση 2020)· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα μπορούσε να καθιερωθεί μια παρόμοια δομή συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με αφετηρία την τακτική ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ικανότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων να ανταποκρίνονται στις κοινωνικές, οικονομικές και προσωπικές ανάγκες εξαρτάται από την ποιότητα, την προσβασιμότητα, την αποδοτικότητα και τα μέτρα τους για τη διαφορετικότητα και την ισότητα, καθώς και από τη διαθεσιμότητα κατάλληλων ανθρώπινων, οικονομικών και υλικών πόρων·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επίτευξη της ισότητας ευκαιριών είναι μια σημαντική λειτουργία της εκπαίδευσης και ότι, κατά συνέπεια, η πρόσβαση στην εκπαίδευση πρέπει να γίνεται χωρίς διακρίσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τον σκοπό αυτό, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι όλοι, με ιδιαίτερη έμφαση στις μειονεκτούσες ομάδες, έχουν τις ίδιες ευκαιρίες πρόσβασης και ολοκλήρωσης της εκπαίδευσης, καθώς και κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εξασφάλιση πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας για όλα τα παιδιά είναι κείρια σημασίας προκειμένου να τους εξασφαλιστεί ένα θετικό ξεκίνημα στη ζωή και την εκπαιδευτική πορεία τους·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπαίδευση έχει επηρεαστεί αρνητικά από τις διαδικασίες μετασχηματισμού και την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε πολλές χώρες υπήρξε παθητική μείωση της δημόσιας χρηματοδότησης για την εκπαίδευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει μια ανησυχητική τάση ιδιωτικοποίησης της εκπαίδευσης, η οποία παραβιάζει την αρχή της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυξημένη δημόσια χρηματοδοτική στήριξη για την εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων της εκπαίδευσης για τους εκπαιδευτικούς και των εργασιακών τους συνθηκών, καθώς και για την έρευνα, έχει ζωτική σημασία προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ελεύθερη, χωρίς αποκλεισμούς και προσιτή σε όλους δημόσια εκπαίδευση·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλα του τα στάδια περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό τομέων και απαιτεί πολλά μέτρα, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων σπουδών, η έγκριση ή η προσαρμογή νομοθετικών και κανονιστικών πλαισίων για τη διασφάλιση της ποιότητας ώστε να καταστούν δυνατές νέες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, η απόδοση προτεραιότητας στην καινοτομία στο πλαίσιο των μηχανισμών χρηματοδότησης και η ενίσχυση της διακυβέρνησης της εκπαίδευσης·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ψηφιακές δεξιότητες είναι απαραίτητες για την κοινωνική συμμετοχή και την επιτυχή υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού, καθώς ο ψηφιακός μετασχηματισμός αλλάζει τον δημόσιο και τον πολιτικό διάλογο και την αγορά εργασίας και δημιουργεί την ανάγκη για νέες δέσμες δεξιοτήτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι, ως εκ τούτου, σημαντικό να διασφαλιστεί ότι όλα τα σχολεία είναι εξοπλισμένα με υπολογιστές και έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακές συνδέσεις·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η βασική εκπαίδευση στην κυβερνοϋγιεινή, την κυβερνοασφάλεια, την προστασία των δεδομένων, το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και την παιδεία στα μέσα ενημέρωσης και το Διαδίκτυο πρέπει να έχει ως γνώμονα την ηλικία και την ανάπτυξη, ώστε να βοηθά τα παιδιά να μαθαίνουν με κριτική σκέψη, να γίνουν ενεργοί πολίτες, υπεύθυνοι χρήστες του Διαδικτύου και διαμορφωτές μιας δημοκρατικής ψηφιακής κοινωνίας, να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να γνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους που συνδέονται με το Διαδίκτυο, όπως η διαδικτυακή παραπληροφόρηση, η παρενόχληση και η παραβίαση προσωπικών δεδομένων· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα διδακτικά προγράμματα που αφορούν την κυβερνοασφάλεια θα πρέπει να ενταχθούν σε προγράμματα σπουδών ακαδημαϊκής και επαγγελματικής κατάρτισης·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπαιδευτική ένδεια αποτελεί πρόκληση που αντιμετωπίζουν η ΕΕ και οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για την καλύτερη κατανόηση και διαχείριση των οικολογικών, κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων του πλανήτη μας, είναι επιτακτική ανάγκη οι πολίτες να αναπτύξουν δεξιότητες ευαισθητοποίησης για θέματα παγκόσμιας εμβέλειας, ιδίως σε σχέση με την παγκόσμια ιθαγένεια, τον διαπολιτισμικό διάλογο και τη βιώσιμη ανάπτυξη·

⁽⁶⁾ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2018)0485.

⁽⁷⁾ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2018)0247.

- Π. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφιοποίηση και η δημιουργία κοινών εκπαιδευτικών πλατφορμών συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων, ιδίως με τη διευκόλυνση της προσφοράς μαθημάτων εξ αποστάσεως και της μεικτής μάθησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι από τις εξελίξεις αυτές προκύπτουν επίσης ζητήματα προστασίας των δεδομένων·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η διά βίου μάθηση, για παράδειγμα μέσω συνεργειών μεταξύ τυπικών και άτυπων μορφών μάθησης και συστημάτων ποιοτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι χώρες της ΕΕ και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κύριο χαρακτηριστικό των εκπαιδευτικών συστημάτων στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης παραμένει η σοβιετική τους κληρονομιά και, ως εκ τούτου, οι χώρες αυτές καλούνται να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες προκλήσεις στον εκπαιδευτικό τομέα που δεν υφίστανται στην ΕΕ·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι διμερείς συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης περιλαμβάνουν ένα κεφάλαιο αφιερωμένο στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη νεολαία· λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας από τους στόχους της πλατφόρμας 4 της πολιτικής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης είναι η αύξηση της συμμετοχής των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στα προγράμματα της ΕΕ, μεταξύ άλλων στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας, για να προωθηθεί η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των αρχών εκπαίδευσης και κατάρτισης, των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των σχολείων και των ερευνητικών ιδρυμάτων των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, και να ενισχυθεί επίσης η γνώση και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στους τομείς αυτούς· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενθάρρυνση του εκσυγχρονισμού, της διεθνοποίησης, της ψηφιοποίησης (ηλεκτρονική μάθηση) και της βελτίωσης της ποιότητας των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες του προγράμματος εργασίας 2018-2019 της δέσμης της πλατφόρμας 4 για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και τη νεολαία·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι διάφορα προγράμματα της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της καινοτομίας είναι ανοικτά, ή ειδικά σχεδιασμένα, για τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπως το Erasmus +, το «eTwinning Plus», το πρόγραμμα «Συνδέοντας την Ευρώπη», το πρόγραμμα EU4Innovation, το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη», το πρόγραμμα COSME και το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και τα διάδοχα προγράμματά τους για την περίοδο 2021-2027· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προγράμματα αυτά μπορούν να έχουν σημαντική συμβολή στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών ή των βασικών προκλήσεων που θα αντιμετωπίσει η Ευρώπη μέχρι το τέλος της δεκαετίας, μεταξύ άλλων στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, τη βαθύτερη συνεκτικότητα των κοινωνιών της Ευρώπης, την ανάπτυξη του κοινωνικού κεφαλαίου των νέων, τη δημιουργία και την ανάπτυξη αποτελεσματικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και στην κοινωνική ένταξη των ατόμων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο φόρουμ νεολαίας της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στο Κάουνας εκφράστηκε η ανάγκη για βαθύτερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ των φορέων της μη τυπικής και της επίσημης τυπικής εκπαίδευσης, με στόχο την απασχόληση των νέων και την ενσωμάτωσή τους στις δραστηριότητες της κοινωνίας των πολιτών·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανισότητα των φύλων στην εκπαίδευση εμποδίζει την προσωπική ανάπτυξη και ενδυνάμωση και επηρεάζει πολλούς κοινωνικοπολιτιστικούς τομείς· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων συνιστά θεμελιώδη αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της πολιτικής για την Ευρωπαϊκή Ανατολική Σχέση που κατοχυρώνεται στις Συνθήκες και θα πρέπει να αποτυπώνεται σε όλες τις πολιτικές της, μεταξύ άλλων στον χώρο της εκπαίδευσης και του πολιτισμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπαίδευση αποτελεί ισχυρό εργαλείο για την αντιμετώπιση της ανισότητας των φύλων·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εργασία των νέων και η μη τυπική εκπαίδευση αναμένεται ότι θα ενισχύσουν την ενσωμάτωση και την ενεργοποίηση των νέων που πλήττονται από τον κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν περιορισμοί στην εκπαίδευση σε μειονοτικές γλώσσες και ότι η πρόσβαση στην εκπαίδευση σε φτωχές περιοχές σε ορισμένες από τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης είναι περιορισμένη·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης υπήρξε ταχεία πληθυσμιακή συρρίκνωση την τελευταία δεκαετία και ότι οι νέοι είναι επιρρεπείς να εγκαταλείψουν τις χώρες και τις περιοχές προέλευσής τους αναζητώντας καλύτερη εκπαίδευση και αξιοπρεπή εργασία·

Γενικές παρατηρήσεις

1. υπογραμμίζει ότι η διασφάλιση ίσης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς είναι το κλειδί για την ανάπτυξη ευημερουσών κοινωνιών και για την επίτευξη διαρκούς κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων από μειονεκτικά και ευάλωτα περιβάλλοντα και των έμφυλων στερεοτύπων· καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να πραγματοποιήσουν δημόσιες επενδύσεις στην εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων με την παροχή επαρκών οικονομικών πόρων, ως προτεραιότητα στις πολιτικές τους·

2. τονίζει ότι, για να καλυφθούν οι ανάγκες των ολοένα και περισσότερο κινητών και ψηφιακών κοινωνιών, απαιτούνται νέοι τρόποι μάθησης· εκτιμά ότι η εκπαίδευση δεν θα πρέπει να παρέχεται μόνο μέσω διαλέξεων, θεωρητικής και παθητικής μάθησης, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης εμπειρική και συμμετοχική μάθηση υπό την εποπτεία ή τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, και να συνδέεται με τον προσανατολισμό των μαθητών και των σπουδαστών·
3. τονίζει ότι οι χώρες πρέπει να μεταρρυθμίσουν όλα τα επίπεδα των συστημάτων τους εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να αξιοποιούνται πλήρως οι ευκαιρίες που προσφέρουν οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και οι φυσικές δεξιότητες των παιδιών, και να βοηθούνται τα παιδιά να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες που χρειάζονται για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των κοινωνιών και των αγορών εργασίας του μέλλοντος·
4. τονίζει ότι απαιτείται κατάλληλη χρηματοδότηση για τη μεταρρύθμιση των εκπαιδευτικών συστημάτων και τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας καινοτόμου και υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης όχι μόνο σε μεγάλες πόλεις, αλλά και σε αγροτικές περιοχές με μικρή πρόσβαση·
5. τονίζει ότι, για να εξασφαλιστεί η προσβασιμότητα και η ποιότητα της εκπαίδευσης, θα πρέπει όχι μόνο να αυξηθούν οι πόροι για τη βελτίωση της υποδομής, με αύξηση των μισθών του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, αλλά και να εξασφαλιστεί διαφανής κατανομή της χρηματοδοτικής στήριξης μεταξύ εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων·
6. επισημαίνει ότι, στην ψηφιακή εποχή, βασικές αρχές της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να είναι η συμμετοχικότητα, η ίση πρόσβαση και η καινοτομία· φρονεί ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες δεν θα πρέπει να επιτείνουν τις υφιστάμενες ανισότητες αλλά, αντίθετα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ μαθητών, σπουδαστών και εκπαιδευόμενων από διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα και διαφορετικές περιφέρειες της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
7. τονίζει ότι, ενώ είναι σημαντικό να αυξηθούν οι βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευόμενων, άλλες δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη, θα πρέπει να συνεχίσουν, ωστόσο, να αποτελούν βασικό στοιχείο των εκπαιδευτικών συστημάτων· πιστεύει ότι είναι επίσης σημαντικό να διδαχθούν οι άνθρωποι τις προσωπικές και πολιτικές δεξιότητες που τους βοηθούν να ζουν και να εργάζονται με τους άλλους· επισημαίνει, επιπλέον, ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη κριτικής, εποικοδομητικής και καινοτόμου σκέψης, καθώς και της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα· υπογραμμίζει τη σημασία της εκπαίδευσης στη λογοτεχνία, την ιστορία και την ανάπτυξη πολιτιστικών ικανοτήτων·
8. υπογραμμίζει τον θετικό αντίκτυπο που έχει η πολιτιστική πολυμορφία και η πολυγλωσσία στα σχολεία στη γλωσσική και γνωστική ανάπτυξη των μαθητών, καθώς και στην προώθηση της διαπολιτισμικής συνειδητοποίησης, του σεβασμού και του πλουραλισμού·
9. υπογραμμίζει τον ουσιώδη ρόλο της επίσημης τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης στην προώθηση της βασικής κατανόησης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών, της αξιοπρέπειας και της πολιτισμικής πολυμορφίας, στην πρόληψη και την εξάλειψη κάθε μορφής μισαλλοδοξίας, διακρίσεων, εξτρεμισμού και ρητορικών μίσους, και στην καταπολέμηση του αντισημιτισμού, του αρνητικού προς τους αθίγγανους κλίματος, της ομοφοβίας και της απαξίωσης εθνοτικών και πολιτισμικών ομάδων· καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις ανατολικές χώρες εταίρους να διασφαλίσουν ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί είναι ουσιαστικά καταρτισμένοι να διαμορφώνουν συμπεριφορές και πρότυπα συμπεριφοράς που βασίζονται στις αρχές της μη εισαγωγής διακρίσεων, του αμοιβαίου σεβασμού και της ανεκτικότητας·
10. τονίζει ότι η προσαρμογή των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στις νέες τεχνολογίες και στις καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις δεν θα πρέπει ποτέ να θεωρείται αυτοσκοπός, αλλά μάλλον εργαλείο για τη βελτίωση της ποιότητας και της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς·
11. τονίζει ότι η σεξουαλική εκπαίδευση αποτελεί απαραίτητο μέρος του σχολικού αναλυτικού προγράμματος για την εκπλήρωση των προτύπων της ΠΟΥ για την Ευρώπη με σκοπό την εκπαίδευση και την προστασία των νέων· επιβεβαιώνει ότι η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει θέματα όπως η σεξουαλική έκφραση, οι σχέσεις και η θετική συναίνεση, καθώς και πληροφορίες σχετικά με αρνητικές συνέπειες ή πτυχές, όπως τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (ΣΜΝ) και ο ιός HIV, η ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, η σεξουαλική βία και επιβλαβείς πρακτικές, όπως είναι η σεξουαλική προσέγγιση μέσω διαδικτύου και ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων·
12. επισημαίνει τις δυνατότητες που παρέχουν η ανάπτυξη εργαλείων ηλεκτρονικής αξιολόγησης για τα εκπαιδευτικά συστήματα και η χρήση ψηφιακών λύσεων, όπως αναλύσεις και δημιουργικά τεστ, σε ευρύτερη κλίμακα ώστε να μπορέσουν οι εκπαιδευτικοί να υιοθετήσουν μια προσέγγιση επικεντρωμένη στον εκπαιδευόμενο·

13. υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο των διδασκόντων και των καθηγητών σε κάθε εκπαιδευτικό σύστημα και την ανάγκη να ενθαρρυνθούν να καινοτομήσουν με την παροχή κατάλληλης αμοιβής, ενδεδειγμένων ευκαιριών κατάρτισης και με την καθιέρωση συστημάτων επιβράβευσης· τονίζει τον καθοριστικό ρόλο των δραστηριοτήτων μεταξύ ομοτίμων και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στον τομέα αυτό·
14. τονίζει ότι δεν μπορεί να υπάρχει η απαίτηση από τα σχολεία να μεταρρυθμίσουν το εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς βοήθεια και ότι τα σχολεία χρειάζονται στήριξη από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη·
15. θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι, κατά μέσο όρο, ο αριθμός των νέων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης είναι πολύ υψηλότερος στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης απ' ό, τι στην ΕΕ· τονίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη ριζικής μεταρρύθμισης των προγραμμάτων σπουδών και της γενικής προσέγγισης για την εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της διά βίου μάθησης, στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της αγοράς εργασίας·
16. χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ιδιαίτερη έμφαση που δόθηκε στους νέους και στην εκπαίδευση στη σύνοδο κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης του 2017 και στα παραδοτέα για το 2020, καθώς και την αύξηση της στήριξης στους τομείς αυτούς που προσφέρει η ΕΕ· χαιρετίζει επίσης το άνοιγμα του πρώτου Ευρωπαϊκού Σχολείου Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στην Τιφλίδα, τον Σεπτέμβριο του 2018·
17. συνιστά η τάση μείωσης του πληθυσμού στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να αντιμετωπιστεί μέσω α) της ενίσχυσης της σύνδεσης μεταξύ των μεταρρυθμίσεων των εκπαιδευτικών συστημάτων και των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας, β) των επενδύσεων σε προγράμματα υπέρ της νεολαίας (με ιδιαίτερη έμφαση στην αγροτική νεολαία) και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, και γ) της δημιουργίας ενός νέου προγράμματος για νέους επαγγελματίες στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ (EU4Young Professionals)·
18. καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να αναγνωρίσουν την εκπαίδευση ως επένδυση και να παράσχουν μεγαλύτερη δημόσια χρηματοδότηση για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, τα δημόσια σχολεία, την επαγγελματική κατάρτιση, τη διά βίου μάθηση, τα δημόσια πανεπιστήμια και την έρευνα·

Συστάσεις

19. συνιστά να δημιουργηθούν εταιρικές σχέσεις μεταξύ κυβερνήσεων, μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων, ώστε να γίνουν κατανοητά τα υφιστάμενα κενά και να αναπτυχθούν τρόποι αντιμετώπισης τους· επαναλαμβάνει την έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη θέσπιση της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά ως κύριου εργαλείου για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και των κοινωνικών αποκλεισμών που θα πρέπει να συμβάλει στην ισότιμη πρόσβαση των παιδιών στην ελεύθερη εκπαίδευση, τη δωρεάν παιδική μέριμνα, τη δωρεάν υγειονομική περίθαλψη, την αξιοπρεπή στέγαση και την κατάλληλη διατροφή·
20. καλεί τα αρμόδια όργανα των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και την ΕΕ να εφαρμόσουν προσεγγίσεις για την αξιολόγηση της ποιότητας της εκπαίδευσης με κύριο στόχο την ενίσχυση των κινητρών και όχι την επιβολή κυρώσεων·
21. καλεί τα κράτη μέλη και τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να καταπολεμήσουν τα έμφυλα στερεότυπα στην εκπαίδευση, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες έχουν τις ίδιες ευκαιρίες και ελευθερίες επιλογής όσον αφορά τη σταδιοδρομία που επιθυμούν να ακολουθήσουν· εκφράζει την ανησυχία του, στο πλαίσιο αυτό, για τα στερεότυπα που εξακολουθούν να υπάρχουν στο διδακτικό υλικό σε ορισμένες χώρες και για τις διαφορετικές προσδοκίες των εκπαιδευτικών όσον αφορά τη συμπεριφορά κοριτσιών και αγοριών· τονίζει ότι τα εκπαιδευτικά συστήματα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις·
22. υποστηρίζει την αύξηση της στήριξης για την κατάρτιση σε δεξιότητες ευαισθητοποίησης για θέματα παγκόσμιας εμβέλειας και νέες εκπαιδευτικές πρακτικές όπως η βαθύτερη μάθηση, η εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και νέες μαθησιακές πρακτικές όπως οι τομείς STEAM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική, τέχνες και μαθηματικά)·
23. συνιστά να συμπεριληφθεί σε όλες τις διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κοινοβουλίων των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ένα σημείο της ημερήσιας διάταξης που θα αφορά τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και την παρακολούθηση της εφαρμογής των σχετικών ρητρών των διμερών συμφωνιών·

24. καλεί την ΕΕ, τα κράτη μέλη και τις ανατολικές χώρες εταίρους να εντείνουν τις προσπάθειες βελτίωσης της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας και της αγωγής του πολίτη μέσω του πολιτισμού και της σχολικής φοίτησης από μικρή ηλικία, προκειμένου οι πολίτες να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά την παραπληροφόρηση και τη μεροληπτική πληροφόρηση· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις ανατολικές χώρες εταίρους να συμπεριλάβουν στα σχολικά τους προγράμματα ειδικά μαθήματα ή προγράμματα κατάρτισης για την παιδεία στα μέσα επικοινωνίας και να αναπτύξουν ενημερωτικές εκστρατείες για τα τμήματα του πληθυσμού που είναι ιδιαίτερα επιρρεπή και/ή ευάλωτα στην παραπληροφόρηση·
25. καλεί την Επιτροπή, πρωτίστως μέσω των αντιπροσωπειών της ΕΕ, να διανείμει προορατικά στα εκπαιδευτικά ιδρύματα των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης επισκόπηση όλων των διαθέσιμων πόρων (συμπεριλαμβανομένων των διαδικτυακών πόρων, όπως η Πύλη Σχολικής Εκπαίδευσης) και της εκπαιδευτικής χρηματοδότησης για την οποία θα μπορούσαν τα ίδια τα σχολεία να είναι επιλέξιμα, και ιδίως οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται γι' αυτά· συνιστά τη δημιουργία ενός σαφώς προσδιορισμένου κεντρικού σημείου επαφής για την εκπαίδευση σε κάθε αντιπροσωπεία της ΕΕ σε χώρα της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
26. επαναλαμβάνει την έκκληση που διατυπώνεται στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 σχετικά με την εκπαίδευση στην ψηφιακή εποχή για τη διατύπωση συστάσεων για ένα ελάχιστο επίπεδο ψηφιακών ικανοτήτων που θα πρέπει να αποκτούν οι σπουδαστές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους· εκτιμά ότι μια ειδική ενότητα ΤΠΕ, για παράδειγμα με βάση την ενότητα ΤΠΕ του προγράμματος PISA, θα μπορούσε να καθιερωθεί τόσο στα κράτη μέλη της ΕΕ όσο και στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε όλες αυτές τις χώρες επιδιώκουν το ίδιο ελάχιστο επίπεδο ψηφιακών ικανοτήτων·
27. καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί με τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για να ανοίξουν περισσότερα ευρωπαϊκά σχολεία εταιρικής σχέσης και να τις ενθαρρύνει τις χώρες να εκπληρώσουν τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία των εν λόγω σχολείων·
28. χαιρετίζει την αύξηση της χρηματοδότησης που διατίθεται για ψηφιακές δεξιότητες στην επόμενη γενιά προγραμμάτων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), αλλά εμμένει, ωστόσο, στην άποψη ότι η Επιτροπή πρέπει να προωθήσει συνέργειες και να διασφαλίσει τον συντονισμό μεταξύ των προγραμμάτων του ΠΔΠ, συμπεριλαμβανομένων του Erasmus +, του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη», του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του προγράμματος InvestEU και του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη», έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων υψηλής ποιότητας·
29. ενθαρρύνει τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν πρακτική διδακτική εμπειρία στο εξωτερικό μέσω του προγράμματος Erasmus+, για παράδειγμα μέσω της υποβολής αίτησης συμμετοχής στο διεθνές πρόγραμμα κινητικότητας διδακτικών μονάδων (International Credit Mobility)· ζητεί να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus για την περίοδο 2021-2027, στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας σε σχολεία της ΕΕ·
30. ενθαρρύνει το σχολικό προσωπικό, δηλαδή τους εκπαιδευτικούς, τους βιβλιοθηκάρους, τους διευθυντές, από τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, να φροντίσουν για τη συμμετοχή των σχολείων τους στην ηλεκτρονική αλληλεπίδραση, που είναι μέρος του προγράμματος Erasmus για τη συνεργασία, την ανάπτυξη έργων, την κοινή χρήση και την ένταξη σε μαθησιακή κοινότητα·
31. ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεργαστεί με τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για την εκπόνηση – ενδεχομένως στο πλαίσιο του έργου που πραγματοποιείται από την ειδική πλατφόρμα της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης – επισκόπησης των μεταρρυθμίσεων σε όλα τα στάδια του εκπαιδευτικού συστήματος που έχουν πραγματοποιηθεί στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
32. συνιστά στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης να αυξήσουν τις ροές διττής εκπαίδευσης και να συμπεριλάβουν στο πρόγραμμα για τους σπουδαστές πρακτικά μαθήματα που παρέχονται από εταιρείες και ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά των σχολών στις οποίες σπουδάζουν.

ΨΗΦΙΣΜΑ

της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Europest σχετικά με το μέλλον της στρατηγικής Trio Plus για το 2030: οικοδομώντας το μέλλον της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης

(2020/C 134/05)

Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ EURONEST,

- έχοντας υπόψη την καταστατική πράξη της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Europest, της 3ης Μαΐου 2011, και την κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, της 24ης Νοεμβρίου 2017,
  - έχοντας υπόψη τις συμφωνίες σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ, αφενός, και της Γεωργίας, της Μολδαβίας και της Ουκρανίας, αφετέρου, ειδικότερα δε τις εκτεταμένες και ολοκληρωμένες ζώνες ελευθέρων συναλλαγών (DCFTA),
  - έχοντας υπόψη το κοινό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας που εξέδωσαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης στις 9 Ιουνίου 2017 με τίτλο «Eastern Partnership - 20 Deliverables for 2020 focusing on key priorities and tangible results» (Ανατολική Εταιρική Σχέση - 20 στόχοι για το 2020: Εστίαση σε βασικές προτεραιότητες και απτά αποτελέσματα),
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 9 παράγραφος 3 του εσωτερικού κανονισμού,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει αποδείξει την τεράστια μετασχηματιστική της ισχύ μέσω της πολιτικής διεύρυνσης, όπως επιβεβαιώθηκε από την επιτυχία των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης κατά την εξέλιξή τους από πρώην απολυταρχικές ρυθμιζόμενες οικονομίες σε ευρωπαϊκού τύπου δημοκρατίες μέσω της διαδικασίας ένταξής τους στην ΕΕ·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει ήδη επιτευχθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών με τα πρότυπα της ΕΕ στην Ουκρανία, τη Γεωργία και τη Μολδαβία·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή η μετασχηματιστική ισχύς διά της διεύρυνσης θα αξιοποιηθεί στις χώρες των δυτικών Βαλκανίων και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης που επιθυμούν να προσχωρήσουν στην ΕΕ·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία διεύρυνσης της ΕΕ έχει δυνητικά οφέλη για τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και θα ήταν επωφελής και για την ΕΕ, διότι, όπως δήλωσε ο επίτροπος της ΕΕ J. Hahn, «Θα πρέπει να επιδείξουμε μεγαλύτερη οξυδέρκεια όσον αφορά την εξαγωγή σταθερότητας. Διαφορετικά, η Ευρώπη θα συνεχίσει να εισάγει αστάθεια»·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2019 σηματοδοτεί τη 10η επέτειο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, η οποία έχει αποδειχθεί αποτελεσματικό εργαλείο για την παροχή ειδικά σχεδιασμένης στήριξης, βάσει των αρχών «περισσότερα για περισσότερα» και «λιγότερα για λιγότερα» σε σχέση με την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης συνίσταται σε μια ειδικά σχεδιασμένη έννοια συνεργασίας που αφορά και τις έξι χώρες που συμμετέχουν σε αυτή, την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία, τη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία, καθώς και ότι η περαιτέρω πρόοδος στην ευρωπαϊκή πορεία των χωρών αυτών εξαρτάται από τη συμμόρφωσή τους με τις ευρωπαϊκές αξίες και πρότυπα, για τα οποία έχουν αναλάβει δεσμεύσεις·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπογραφή της συνολικής και ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αρμενίας (CEPA) και η κύρωσή της από το Κοινοβούλιο της Αρμενίας τον Απρίλιο του 2018 θεωρείται στοιχείο που καταδεικνύει τη δυνατότητα μιας εναλλακτικής λύσης για την επίτευξη μιας ενισχυμένης και στρατηγικά ενδυναμωμένης εταιρικής σχέσης μεταξύ της Αρμενίας και της ΕΕ·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Διεθνούς Ινστιτούτου Δημοκρατίας και Εκλογικής Βοήθειας (IDEA) με τίτλο «The Global State of Democracy 2019» (Η κατάσταση της Δημοκρατίας παγκοσμίως το 2019), «Η Αρμενία είναι η μόνη χώρα στην Ευρώπη που μετέβη από ένα υβριδικό καθεστώς το 2017 σε δημοκρατία το 2018»·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ιδίως εκείνες που επιδεικνύουν προθυμία να προσχωρήσουν στην ΕΕ, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν επιθετικές υβριδικές απειλές από το Κρεμλίνο προκειμένου να τις διατηρήσει στη σφαίρα επιρροής του και να παρεμποδίσει τη διαδικασία ένταξής τους στην ΕΕ, καθώς δεν τους επιτρέπει να εξελιχθούν σε επιτυχημένες ευρωπαϊκές χώρες·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη τις τεράστιες προκλήσεις όσον αφορά το διεθνές περιβάλλον ασφάλειας και τη διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, προκλήσεις τις οποίες πυροδοτούν οι δυναμικές αλλαγές που υφίσταται το διεθνές σύστημα·

1. υπογραμμίζει τη σημασία των μέσων ήπιας ισχύος στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπως η θέσπιση καθεστώτος ταξιδίων χωρίς υποχρέωση θέωρησης, με σκοπό τη διατήρηση των πολιτικών κινήτρων για μεταρρυθμίσεις, και επισημαίνει την πρόοδο που έχουν σημειώσει οι χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης όσον αφορά την υλοποίηση των 20 στόχων για το 2020, ενώ συζητούνται επί του παρόντος οι νέες κατευθυντήριες γραμμές για την επόμενη δεκαετία έως το 2030·
2. σημειώνει ότι η πρωτοβουλία της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για τη στήριξη των συνδεδεμένων χωρών της ΕΕ κατέστησε δυνατή την ταχύτερη πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και τη βαθύτερη πολιτική και οικονομική ολοκλήρωση με την ΕΕ·
3. δίνει έμφαση στο γεγονός ότι, στην παρούσα κρίσιμη συγκυρία, η υπάρχουσα στρατηγική θα πρέπει να αποκτήσει νέα, επιπρόσθετα μακροπρόθεσμα μέσα για την παροχή συνδρομής προς τις πιο προηγμένες χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, προκειμένου να διατηρηθούν τα κίνητρα και η ώθηση για μεταρρυθμίσεις στις χώρες αυτές κατά την επόμενη δεκαετία έως το 2030 και τονίζει ότι η ΕΕ χρειάζεται να αναβαθμίσει και να αναδιαμορφώσει τα μέσα πολιτικής της ώστε να ανταποκρίνεται στην πρόοδο που έχουν σημειώσει οι ανατολικοί εταίροι·
4. ζητεί την έναρξη συζήτησης σχετικά με το εστιασμένο στο μέλλον στρατηγικό θεματολόγιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για την επόμενη δεκαετία με σκοπό την ενθάρρυνση μιας πιο φιλόδοξης εφαρμογής της διαφοροποίησης, την προώθηση των αρχών «περισσότερα για περισσότερα» και «λιγότερα για λιγότερα» και την παρουσίαση μιας νέας εμβληματικής πρωτοβουλίας, της στρατηγικής Trio Plus για το 2030·
5. προτείνει η στρατηγική Trio Plus για το 2030 να θεσπίσει τη διαδικασία της ευρωπαϊκής τριάδας με μέσα που διασφαλίζουν βαθύτερη ολοκλήρωση για την ΕΕ και τις συνδεδεμένες χώρες, κατ' αναλογία με τη διαδικασία του Βερολίνου η οποία δρομολογήθηκε το 2014 και αποσκοπούσε στην ενίσχυση του ηγετικού ρόλου της ΕΕ και ενός συνασπισμού ομοφρόνων κρατών μελών της ΕΕ για την ένταξη των χωρών των δυτικών Βαλκανίων στην ΕΕ· επιπλέον, προτείνει μια ενεργό πολιτική ανοικτών θυρών της ΕΕ για τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης που επιτυγχάνουν σημαντική και πολύτιμη πρόοδο·
6. διατυπώνει το επιτακτικό αίτημα η στρατηγική Trio Plus για το 2030 να καταστεί ένα φιλόδοξο ευρωπαϊκό γεωπολιτικό μέσο που θα αξιοποιεί ένα νέο φάσμα θεσμικών οργάνων και πολιτικών, όπου θα ενσωματώνονται βιώσιμες εμπορικές συμφωνίες και συμφωνίες σταθεροποίησης καθώς και τα μέσα που προβλέπουν αυτές οι συμφωνίες (η ενωσιακή ομάδα στήριξης της τριάδας, η επενδυτική πλατφόρμα της τριάδας, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η Ψηφιακή Ευρώπη, η προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας και της ευρωπαϊκής δημοκρατίας, οι συμφωνίες σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή (ΣΔΣΑ), το θεματολόγιο για τη συνδεσιμότητα, τα διευρωπαϊκά δίκτυα, το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», η διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης και άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ)·
7. τονίζει ότι περαιτέρω οπισθοδρομήσεις όσον αφορά τη δημοκρατία, τις μεταρρυθμίσεις και το κράτος δικαίου και τυχόν διάβρωση του ευρωπαϊκού προσανατολισμού στις χώρες της τριάδας θα θέσουν σε κίνδυνο τη στρατηγική Trio Plus για το 2030, όπως περιγράφεται ανωτέρω·
8. υπογραμμίζει ότι η στρατηγική Trio Plus για το 2030 θα πρέπει να λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα μέσα της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, δεν θα έχει ως στόχο την αντικατάσταση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών στον τομέα αυτό και θα συμβάλει στη συζήτηση σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους η πολιτική της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης μπορεί να καταστεί πιο αποτελεσματική·
9. προτείνει ένα πιο περιεκτικό και διευρυμένο στρατηγικό σχήμα που θα αποτελείται από την τριάδα + 1, ώστε να συμπεριλαμβάνει την Αρμενία – βάσει των αρχών και των θέσεων που επιβεβαιώθηκαν εκ νέου στη συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Αρμενίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
10. σημειώνει ότι η επιτυχία της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ένταξη στην ΕΕ από την τριάδα συνδεδεμένων χωρών εταίρων της ΕΕ θα δημιουργήσει νέα κίνητρα για τις υπόλοιπες χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ώστε να επιλέξουν μια φιλόδοξη πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση·
11. τονίζει ότι η στρατηγική Trio Plus για το 2030, με την υποστήριξη της διαδικασίας της ευρωπαϊκής τριάδας, θα έχει σημαντικό θετικό αντίκτυπο όσον αφορά τον μετασχηματισμό της γνώμης των απλών ανθρώπων στη Ρωσία, βοηθώντας τους να επιδιώξουν μια ανοιχτή δημοκρατική ευρωπαϊκή χώρα·
12. ζητεί την επείγουσα ανάπτυξη κοινών μηχανισμών για την αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών του Κρεμλίνου που υπονομεύουν την ενότητα και την ασφάλεια της ΕΕ στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης οι οποίες επιδιώκουν την προσέγγιση με την ΕΕ·

13. σημειώνει ότι η επιτυχία της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης σε συνέργεια με τη διαδικασία της ευρωπαϊκής τριάδας και τη στρατηγική Trio Plus για το 2030 θα είναι ζωτικής σημασίας, τόσο για τις χώρες της ανατολικής γειτονίας όσο και για την ΕΕ, διότι συμβάλλει τα μέγιστα στη δημιουργία μιας Ευρώπης που είναι «ολόκληρη, ελεύθερη και ειρηνική», και ότι η επιτυχία αυτή θα εξαλείψει τις διαχωριστικές γραμμές στην ευρωπαϊκή ήπειρο, οι οποίες εξακολουθούν να διαχωρίζουν τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης από την υπόλοιπη ΕΕ·
  14. αναθέτει στους συμπροέδρους της να διαβιβάσουν το παρόν ψήφισμα στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στον αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατο Εκπρόσωπο της ΕΕ για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στον αρμόδιο Επίτροπο για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και τις Διαπραγματεύσεις για τη Διεύρυνση, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης.
-

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL